ΕΣΤΙΑ

ΤΟΜΟΣ ΟΓΔΟΟΣ

1879

[ΙΟΥΛΙΟΣ—ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ]

ΤΙΜΑΤΑΙ ΦΡ. 8.—ΔΕΔΕΜ. ΦΡ. 8.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ
ΛΑΥΡΙΩΤΟΥ
ΑΥΞΩΝ ΑΡΙΘ.

ΑΘΗΝΗΣΙ

Γραφεῖον τῆς Ἑστίας: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

1879

Ἀριθ. 188 — Λεπτὰ εἴκοσι.

ΕΤΟΣ Δ'.

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Ὄγδοος

Συνδρομὴ ἐτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐντὸς ἑλλοδαπῆ φρ. 20.—Ἀτελῶς ἀποστελλόμενα ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶτε ἐτήσια.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

5 Αὐγούστου 1879

ΣΦΡΑΓΙΣ ΤΗΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ

ἐπὶ Ἐπαναστάσεως.[1]

[Ἐκ τῆς Συλλογῆς Χρήστου Δρακοπούλου].

ΙΣΤΟΡΙΑ ΖΕΥΓΟΥΣ ΠΗΛΟΒΑΤΙΔΩΝ

[Ἐκ τοῦ ῥωσικοῦ]

Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε σελ. 468.

Ζ' Ὁ Χορός.

Ἦλθεν ἡ Κυριακή, τρεῖς δὲ ἡμέρας μετὰ τὴν ἐπίσκεψίν του, πιστὸς εἰς τὴν ὑπόσχεσίν του ὁ Σούλτζ μετέβη παρὰ τῷ ὑποδηματοποιῷ, εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς Μαρίας Κάρλοβνας. Καὶ ἦτο τῳόντι ἑορτὴ καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν. Τὸ ἐργαστήριον εἶχε μεταβληθῆ εἰς αἴθουσαν χοροῦ. Ἐν τινι γωνίᾳ ἦτο τοποθετημένον κλειδοκύμβαλον δοθὲν τῷ ὑποδηματοποιῷ παρά τινος φίλου του χορδιστοῦ. Ἐκ τοῦ κοιτῶνος εἶχεν ἀφαιρεθῆ ἡ κλίνη, ἐν αὐτῷ δὲ ἐτέθησαν δύο τράπεζαι διὰ τὸ χαρτοπαίγνιον καὶ ἑτέρα στρογγύλη φέρουσα ὅλα τὰ αναγκαῖα εἰς τὸ τέϊον. Ὁ Βάνιχας ἐν στολῇ, εἶχε τοποθετηθῆ πλησίον τῶν γλυκισμάτων. Ὅτε εἰσῆλθεν ὁ Σούλτζ, οἱ οἰκοδεσπόται δὲν ἦσαν εἰς τὴν αἴθουσαν, εἶδε μόνον πλῆθος ξένων· ἐκεῖ ἦσαν ὁ χορδιστὴς ὁ καὶ κύριος τοῦ ὀργάνου μετὰ τῆς συζύγου καὶ τοῦ μικροῦ υἱοῦ του, ὁ ῥάπτης Μπρέϊτφους μετὰ τῶν δύο θυγατέρων του, ἡ χήρα Σμίδεγκοπφ μετὰ τοῦ γαμβροῦ της, ὁ ὑποδηματοποιὸς Πρεμφέφερ καὶ ἡ σύζυγος του, ἥτις τόσον ἠγάπα τὴν χορόν, τρεῖς τέσσαρες συγγενεῖς, τέσσαρες ὑποδηματοποιοί, τέσσαρες ῥάπται, εἷς φαρμακοποιὸς καὶ εἷς ἔμπορος ἐκ Ῥήγας. Ὁ Σούλτζ ἔστη παρὰ τὴν θύραν ἀναμένων τοὺς οἰκοδεσπότας. Μετά τινα λεπτὰ εἰσῆλθεν ἡ Μαρία Κάρλοβνα ὁλοπόρφυρος, φέρουσα καινουργῆ κεκρύφαλον μετὰ μεγάλων κυανῶν κοσύμβων, κατόπιν ἦλθεν ὁ Μύλλερ μὲ καπνοσύριγγας καὶ σιγάρα. «Καλῶς ὡρίσατε! καλῶς ὡρίσατε! ἀνέκραξεν ἰδὼν τὸν Σούλτζ. Κύριοι καὶ κυρίαι! ἠθέλησα εἰς τὸ ὄνομα τῆς γυναικός μου νὰ σᾶς εὐχαριστήσω, καὶ ἐφώναξα ἕνα μουσικὸν νὰ μᾶς παίξῃ νὰ χορεύσωμεν.

— Ἐγὼ τὸ ἐμάντευσα, εἶπε μειδιῶσα ἡ Μαρία Κάρλοβνα...Μὰ πῶς θὰ χορεύσωμεν; εἰς τὸ μαγειρειὸ δὲν εἶναι ἀκόμη ὅλα ἕτοιμα.—Σᾶς βοηθοῦμ' ἐμεῖς! ἀνέκραξαν μιᾷ φωνῇ αἱ κυρίαι. Ἡ οἰκοδέσποινα ἐδέχθη εὐγνωμόνως τὴν βοήθειάν των, καὶ ὑπὸ δύο φίλων της συνοδευομένη, ἐπανῆλθεν εἰς τὸ μαγειρεῖον. Τὸ τέϊον ἦτο ἤδη ἕτοιμον αἱ καπνοσύριγγες ἐτέθησαν εἰς ἐνέργειαν καὶ ὁ Βάνιχας ἤρξατο περιφέρων ποτὰ καὶ γλυκίσματα. Ὁ ἔμπορος μετὰ τῶν ἐντίμων τεχνιτῶν, ἐκάθησαν εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ χαρτοπαιγνίου.

— Ὅλα ἕτοιμα! ἀνέκραξεν ἡ οἰκοδέσποινα. Τώρα ἕνα σκωτσέζικον· ἐγὼ χορεύω μὲ τὸν ἄνδρα μου.

Οἱ χορευταὶ ἔσπευσαν νὰ προσκαλέσωσι κυρίας. Ὁ Σούλτζ σιωπηλῶς ἐκάθησε πρὸ τοῦ κλειδοκυμβάλου, τὰ ζεύγη κατέλαβον τὰς οἰκείας θέσεις.

— Σός! ἐκραύγασεν ὁ Μύλλερ.

Ὁ Σούλτζ ἀνεκάλεσεν εἰς τὴν μνήμην του σκωτικόν τινα χορὸν τὸν ὁποῖον εἶχε παίξει ἄλλοτε, καὶ μετὰ καρτερίας ἤρξατο κρούων τὸ ὄργανον. Οἱ ὑποδηματοποιοὶ ἐχόρευον πηδῶντες μετὰ γελοίων περιστροφῶν, πρὸς μεγίστην πάντων εὐχαρίστησιν. Ἡ Μαρία Κάρλοβνα ἐφέρετο μετὰ τοῦ Μυλλέρου της μεταξὺ διπλῆς σειρᾶς χορευτῶν. Ἡ κυρία Πρεμφέφερ ἦτο ἔξαλλος ὑπὸ τῆς χαρᾶς. Ὁ χορὸς τέλος ἔπαυσε, καὶ οἱ μὲν ἄνδρες ἐσπόγγιζον τὰ πρόσωπά των, αἱ κυρίαι δὲ κατέφυγον εἰς τὸ πλησίον δωμάτιον. «Φέρε τὰ ποτά, Βάνιχα, εἶπεν ὁ Μύλλερ, καὶ γλυκὰ διὰ τὰς κυρίας!» Σημειωτέον ὅτι ὁ Μύλλερ ἐξετέλει καλῶς πᾶν ὅ,τι ἀνελάμβανε, καὶ δὲν ἐφείδετο χρημάτων πρὸς πλήρη εὐχαρίστησιν τῶν ξένων του.

— Τώρα τὸν ἀγγλικόν, εἶπεν ἡ οἰκοδέσποινα ἀφοῦ ἀνεπαύθη.—Ναί, ναί, ἀνέκραξαν ὅλοι. Τὰ ζεύγη ἐσχηματίσθησαν ἐκ νέου, ὁ Σούλτζ ἡτοιμάσθη, ἀλλὰ δὲν ἔπαιζε· εἶχε λησμονήσει τὸν ἀγγλικὸν χορόν.—Δὲν δύναται κἀμμία ἀπὸ τὰς Κυρίας,

1. Ἴδε κατωτέρω σελ. 491.

ἠρώτησε, νὰ μὲ δείξῃ πῶς παίζεται ὁ χορὸς αὐτὸς καὶ μὲ ποῖον χρόνον; Πρὸ τόσου καιροῦ δὲν ἐχόρευσα, προσέθηκε, ὥστε δὲν ἐνθυμοῦμαι οὔτε πῶς παίζονται οἱ χοροί.

Αἱ Κυρίαι ἠτένισαν ἀλλήλας. Ἡ Κυρία Πρεμφέφερ ἐπλησίασεν εἰς τὸ ὄργανον καὶ διὰ τῶν δύο δακτύλων ἔκρουσε παλαιόν τινα ἦχον. Ὁ Σούλτζ τὴν ἐμιμήθη, τὰ ζεύγη ἐκ νέου ἐτοποθετήθησαν καὶ ὁ χορὸς ἤρχισε.

Παίξας ἐπί τινα λεπτὰ ὁ Σούλτζ, ὃν ἐβάρυνε τὸ μονότονον τοῦ παλαιοῦ ἤχου, μικρὸν κατὰ μικρόν, χωρὶς καὶ αὐτὸς νὰ τὸ ἐννοήσῃ, ἀπεμακρύνθη τοῦ θέματός του καὶ ἤρξατο αὐτοσχεδιάζων. Οὐδέποτε ἄλλοτε εἶχε τοσοῦτον ταπεινωθῆ ὡς καλλιτέχνης.... Ἡ θλῖψις, τὸ πεῖσμα τὸν ἐπίεζον, ἐν τέλει δὲ τὰ αἰσθήματα ταῦτα ἐξεδηλώθησαν ἐν τῇ μελωδίᾳ, ἣν ἐξετέλει. Ἡ ἀγανάκτησις ταπεινωθέντος τεχνίτου βροντωδῶς ἐξεχύθη εἰς ἀγρίους καὶ σπαρακτικοὺς ἤχους. Ἡ ἔμπνευσις τῆς μαρανθείσης νεότητός του διηγέρθη ἐκ νέου, οἱ ὀφθαλμοί του ἐξήστραψαν, ἡ καρδία του ἐπάλλετο σφοδρῶς· ἐφαίνετο ἀναλαβὼν πάλιν ὅλας τῆς νεότητός του τὰς δυνάμεις ἵνα κατισχύσῃ τοῦ πεπρωμένου, ὅπως δοξάσῃ καὶ ἀναδείξῃ τὸ παραγνωρισθὲν τοῦ καλλιτέχνου μεγαλεῖον. Τὰ δάκτυλά του ἔτρεχον οἱονεὶ ὑπείκοντα εἰς δύναμιν ὑπερφυσικήν. Ἔπαιζεν οὐχὶ διὰ τῶν δακτύλων, ἀλλὰ μὲ τὴν ψυχὴν ποιητοῦ, ψυχὴν βαθέως τρωθεῖσαν. Περὶ αὐτὸν τὸ πᾶν ἐξηλείφθη· ἠγνόει ποῦ εὑρίσκετο, τίς εἶναι, καὶ μετὰ τίνων. Ὅλος μετεβλήθη εἰς αἴσθημα, καὶ αὐταὶ αἱ ἰδέαι του παραδόξως περιεπλέχθησαν, ἀπώλεσε τὴν μνήμην, χρόνος δι' αὐτὸν δὲν ὑπῆρχε...

Ὅτε ἀνήγειρε τὴν κεφαλήν, πάντες οἱ ἐν τῷ οἴκῳ ἵσταντο εὐλαβῶς περὶ τὸ κλειδοκύμβαλον, καὶ σιωπηλοί, μετ' αὐτομάτου τινὸς συμπαθείας ἀκρώμενοι τῆς εὐγλώττου διηγήσεως ἀκαταλήπτων παθημάτων. Ἐν τῇ προσοχῇ των ἐνυπῆρχέ τι τὸ σεβαστόν· πάντες ἐνόουν πόσον ὑπέρτερος αὐτῶν ἦτο ὁ πτωχὸς ἐκεῖνος μουσικός, ὃν εἶχον μισθώσει πρὸς διασκέδασιν· ἐφοβοῦντο μὴ ἤθελε τὸν προσβάλει ὁ ἔπαινός των καὶ τὸν ἤκουον ἀπνευστί. Καὶ αὐτὴ ἡ οἰκοδέσποινα εἶχε λησμονήσει τὸ δεῖπνόν της. Παρὰ τὸ ὄργανον ἵστατο ὁ Μύλλερ εἰς πικρὰς παραδεδομένος σκέψεις, ὁ δὲ χορδιστὴς ἐκάθητο ἐν τινι γωνίᾳ κάτω νεύων καὶ κλειστοὺς ἔχων τοὺς ὀφθαλμούς.

Ὁ Σούλτζ ἐκρότησεν ἅπαξ ἐν ὀξείᾳ συμφωνίᾳ (accord) ἰδὼν δὲ ὅτι ὁ χορὸς ἔνεκα τῆς ἀλλοφροσύνης του εἶχε διακοπῆ, προσέκλινε χαιρετίζων καὶ ἐπανέλαβε τὸν ἀγγλικὸν τῆς Κυρίας Πρεμφέφερ. Πλὴν γενικὴ ἀναφώνησις τὸν ἀνεκαίτισεν. Ὁ χορδιστὴς ὁρμήσας ἥρπασε τὴν χεῖρά του, ὁ δὲ Μύλλερ τεταραγμένος, ἐζήτει παρ' αὐτοῦ συγγνώμην·—Κύριε Σούλτζ! τῷ ἔλεγεν, εἶμαι ἀσήμαντος τεχνίτης, δὲν εἶμαι πλούσιος, κύριε Σούλτζ... Ἐγὼ εἶμαι τίμιος ἄνθρωπος, κύριε Σούλτζ... Ἐντρέπομαι, κύριε Σούλτζ, πῶς ἐτόλμησα νὰ σᾶς φωνάξω νὰ παίξετε εἰς τὸ σπίτι μου... Μὲ συγχωρεῖτε, κύριε Σούλτζ... εἶμαι εἰς τὰς προσταγάς σας, κύριε Σούλτζ..... ζητήσατέ με ὅ,τι θέλετε, κύριε Σούλτζ...

— Κύριε Μύλλερ, σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ δώσητε τὴν ἄδειαν ν' ἀπέλθω. Δὲν εἶμαι τόσον καλά, ἀπήντησεν ὁ Σούλτζ.

— Ὅπως ἀγαπᾶτε, κύριε Σούλτζ, ὅπως ἀγαπᾶτε! Δὲν τολμοῦμεν νὰ σᾶς κρατήσωμεν...

Ἐξῆλθον ὁμοῦ εἰς τὸν προθάλαμον, ὅπου ὁ Σούλτζ ἐπανεῦρε τὸν ἐπενδύτην του καὶ τὰς πηλοβατίδας. Ἰδὼν τὰς πηλοβατίδας ὁ Μύλλερ ἔγειρεν ὁλοπόρφυρος ἐξ αἰσχύνης, καὶ ἐρευνήσας εἰς τὰ θυλάκια του, ἐξήγαγε μικρὰν χρυσότευκτον ἐκ χελωνείου ταμβακοθήκην, δῶρον τῆς Μαρίας Κάρλοβνας ὅτε ἦτο ἀκόμη μνηστὴρ αὐτῆς· ταύτην ὁ Μύλλερ ἐθεώρει ὡς πρᾶγμα μεγίστης ἀξίας, καὶ ὅμως ἐπεθύμει νὰ τὴν προσφέρῃ ὡς δῶρον πρὸς τὸν μουσικὸν ἵνα ἐξαλείψῃ τὸ σφάλμα του.—Δὲν εἶμαι πλούσιος, εἶπε δίδων τῷ Σούλτζ τὴν θήκην, ἀλλὰ εἶμαι τίμιος ἄνθρωπος. Ἂν δὲν θέλετε νὰ μὲ προσβάλετε θανασίμως, θὰ δεχθῆτε τὸ μικρὸν τοῦτο δῶρον ὡς ἐνθύμημα διὰ τὴν εὐχαριστησιν ὁποῦ μᾶς ἐπροξενήσατε. Θὰ τὸ ἔχετε ὡς δεῖγμα ὑπολήψεως μικρῶν ἀνθρώπων διὰ τὴν μεγάλην σας ἱκανότητα.

Ὁ Σούλτζ τὸν ἠτένισεν ἔκπληκτος... Τέλος πάντων εἶχε δεόντως ἐκτιμηθῆ. Πλὴν ποῦ καὶ ὑπὸ τίνος;.. Ἔλαβε τὸ δῶρον τοῦ Μύλλερ τοῦ ὁποίου ἔθλιψεν ἰσχυρῶς τὴν χεῖρα.—Τὸ δέχομαι, εἶπεν, ὡς ζῶσαν ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι ἡ τέχνη εὑρίσκει εἰσέτι ἠχὼ εἰς ψυχὰς μὴ διαφθαρείσας. Ἡ ἰδέα αὕτη εἶναι δι' ἐμὲ τόσῳ μᾶλλον παρήγορος, καθόσον καὶ περὶ αὐτῆς ἀμφέβαλλον ἤδη· ὁσάκις δὲ μοι ἐπέρχεται ἡ ἰδέα νὰ περιφρονήσω τοὺς ἀνθρώπους ἐν γένει, τὸ δῶρόν σας θὰ μ' ἐνθυμίζῃ ὅτι ὑπάρχουσι καὶ καλοί, ὅπως σεῖς, κύριε Μύλλερ. Σᾶς εὐχαριστῶ!

Η' Ὁ χορδιστής.

Κατὰ τὸν χορὸν τοῦ ὑποδηματοποιοῦ, οὐδεὶς εἶχε τοσοῦτον συγκινηθῆ ἐκ τῆς τέχνης τοῦ Σούλτζ, ὅσον ὁ γέρων χορδιστής. Οὗτος, χάρις εἰς τὴν μακράν του πεῖραν, ἦτο ἄνθρωπος πρακτικός. Καταστραφεὶς παίζων κλειδοκύμβαλον, ἀνεδέχθη τὸ ἐπάγγελμα χορδιστοῦ, καὶ οὕτως ἠδυνήθη νὰ σχηματίσῃ μικράν τινα περιουσίαν. Ἐν Πετρουπόλει ἔζη πρὸ πολλοῦ ἤδη, καὶ κάλλιον παντὸς ἄλλου ἐγίνωσκε πῶς ἀποκτᾶται ἐν τῷ κόσμῳ ἡ ἐκ τῆς μουσικῆς δόξα. Διδαχθεὶς ἐκ τῆς πικρᾶς πείρας, ἐμάντευσεν ἀμέσως τὰ κατὰ τὸν Σούλτζ καὶ ἀπεφάσισε νὰ τὸν βοηθήσῃ.

Τὴν ἐπιοῦσαν, λίαν πρωί, ὁ χορδιστὴς εὑρίσκετο εἰς τὸ γνωστὸν ἡμῖν ὑπερῷον, καὶ κρατῶν τὰς χεῖρας τοῦ Σούλτζ τῷ ἔλεγε θερμῶς:—Ἡ εὐχαρίστησις τὴν ὁποίαν μ' ἐπροξενήσατε, εἶναι ἀνέκφραστος, καὶ ἐνετυπώθη εἰς τὴν ψυχήν μου, ὡς μία τῶν καλλίστων τῆς ζωῆς μου στιγμῶν. Ναὶ μὲν εἶμαι ἁπλοῦς χορδιστής, ἀλλὰ καὶ ἐγὼ ὅμως ἐννοῶ τὴν τέχνην. Αὕτη καὶ μόνη μοῦ φαιδρύνει τὴν ζωήν.

Ὁ Σούλτζ ἀφῆκε βαθὺν στεναγμόν.

— Εἰξεύρετε τί; ἐπανέλαβεν ὁ χορδιστής, ἀνάγκη νὰ γείνετε γνωστὸς εἰς τὸ κοινόν. Δότε μίαν συναυλίαν!

Ὁ Σούλτζ ἐκίνησε τὴν κεφαλήν.

— Εἰξεύρω, εἰξεύρω... οὔτε πρῶτος εἶσθε, οὔτε τελευταῖος. Δυσκολίαι, ἔξοδα, ἔπειτα ὁ φθόνος ὁ πλέον ἀναισχυντος, ὁ πλέον χαμερπής—ὁ φθόνος τῶν καλλιτεχνῶν μεταξύ των. Πόσας ἀληθεῖς εὐφυΐας δὲν ἐφαρμάκευσεν ὁ ὄφις οὗτος! καὶ πόσα τοιαῦτα εἴδα εἰς τὴν ζωήν μου!... Εἴπατέ μοι πρὸς τίνα ἀπευθύνεστε διὰ νὰ γνωρισθῆτε ὑπὸ τοῦ κοινοῦ;—Εἶχα, ἀπήντησεν ὁ Σούλτζ, μερικὰς συστατικὰς ἐπιστολὰς πρὸς τοὺς πρώτους ἐδῶ μουσικούς.

Ὁ χορδιστὴς τὸν ἐθεώρησε μετὰ θαυμασμοῦ, κατόπιν δ' ἐγέλασε. «Καὶ ἀπ' αὐτοὺς ἐζητήσατε βοήθειαν, φήμην;—Καὶ ἀπὸ τίνα ἄλλον λοιπόν;—Καλὲ τί λέγετε; διόλου, διόλου δὲν ἔπρεπε. Ἐφέρθητε ὡς ἄπειρον παιδίον. Πρῶτον πάντων ἔπρεπε νὰ συμμορφωθῆτε μὲ τὰ ἤθη τῆς ἐποχῆς μας. Ν' ἀφήσετε τουτέστι τὴν κόμην μέχρι τῶν ὤμων, νὰ φέρετε μύστακα καὶ γένειον ἵνα ὁμοιάζητε ὀλίγον, ἐξωτερικῶς, μὲ ἀφηρημένον, ἐξημμένον ἢ τρελόν. Ἔπρεπε νὰ γνωρισθῆτε μέ τινας σημαντικὰς κυρίας, καὶ νὰ παίζετε δίς ἢ τρὶς εἰς τὰς ἑσπερίδας των, δωρεάν. Ὠφείλατε νὰ ὁμιλῆτε μεγαλοφώνως, νὰ ὑβρίζητε τοὺς ἐδῶ μουσικούς, ἵνα τοῖς ἐμπνεύσητε σεβασμὸν καὶ φόβον πρὸς τὸ ἄτομόν σας, ἐν τέλει δὲ ἀπὸ συγκατάβασιν νὰ δώσετε μίαν μόνην μουσικὴν συμφωνίαν, τοῦθ' ὅπερ δὲν θὰ σᾶς ἐμπόδιζε νὰ τὴν ἐπαναλαμβάνητε κατόπιν πολλάκις, εἰς τὸ διάστημα τοῦ ἔτους, φορτώνοντες τὰς γνωστάς σας κυρίας μὲ ἑκατοστύας εἰσιτηρίων, μὲ τὰ ὁποῖα, καὶ αὐταὶ ἐπίσης, θὰ ἐφόρτωναν τοὺς δυστυχεῖς ὅσοι τὰς ἔχουν ἀνάγκην. Τοιουτοτρόπως θὰ ἐγίνεσθε τοῦ συρμοῦ.

— Ἐγὼ ἐφρόνουν, εἶπεν ὁ Σούλτζ, ὅτι εἰς τὴν τέχνην ὁ συρμὸς εἶναι περιττός.—Τί λέγετε! ἀφήσατε τὰς προλήψεις σας! Ζῶμεν εἰς αἰῶνα κίβδηλον. Σήμερον τὰ πάντα δύναταί τις νὰ προσποιηθῇ, καὶ τὸν καλλιτέχνην ἀκόμη·—Πῶς τοῦτο; ἠρώτησεν ὁ Σούλτζ·—Ἰδοὺ πῶς. Ὁ σπινθήρ, ὁ οὐρανόθεν πεσών, εἶναι μικρός· δὲν λάμπει εἰς ἑκάστου καρδίαν, δὲν ἀγιάζει πᾶσαν ψυχήν· ἡ μηχανικὴ τέχνη ἀπεναντίας δίδεται εἰς πάντα ἔχοντα χεῖρας καὶ θέλησιν. Πλησιάζομεν ἤδη μέχρι τοῦ σημείου καθ' ὃ ἡ τέχνη μετατρέπεται εἰς ἐπάγγελμα βάναυσον, μετ' οὐ πολὺ δὲ θὰ ἐκπέσῃ ἔτι κατωτέρω. Ὀλίγοι εἶναι οἱ διακρίνοντες τὴν πρώτην ἀπὸ τοῦ δευτέρου.

Ἐσίγησαν ἀμφότεροι.

— Τί νὰ κάμω λοιπόν; ἠρώτησεν ὁ Σούλτζ. —Ἀκολουθήσατε τὴν συμβουλήν μου. Εἶμαι ἕτοιμος νὰ σᾶς συνδράμω ἂν καὶ χρεωστῶ νὰ ὁμολογήσω ὅτι κατεστρέψατε ἤδη τὸ συμφέρον σας. Τώρα κατ' ἐμέ, σᾶς μένει νὰ δώσητε ἤδη μίαν πρωϊνὴν συναυλίαν εἰς τὴν αἴθουσαν κάμμιᾶς κυρίας, τῆς κομμίσσης Β... τῆς κομίσσης Ζ... ἢ τῆς δουκίσσης Γ...—Ἡ δούκισσα Γ... εὑρίσκεται εἰς Πετρούπολιν; ἀνέκραξεν ὁ Κάρολος.—Εἶναι ἔτος ἀφ' οὗ ἐπέστρεψεν ἐξ Ὀδησσοῦ. Τὴν γνωρίζετε;—Ἐσύχναζα παρ' αὐτῇ καθ' ἑκάστην εἰς Βιέννην. Ἀγαπᾷ ἐμπαθῶς τὴν μουσικὴν καὶ ζωγραφικήν. Ὁποία γυνή! ἐξηκολούθησε ζωηρῶς ὁ Κάρολος, Ἰδοὺ γυνὴ ἥτις, ἤδη προβεβηκυῖα, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ καπνοῦ τοῦ μεγάλου κόσμου, ἴσχυσε νὰ τηρήσῃ ἁγνὸν ἔρωτα πρὸς πᾶν ὅ,τι ὑψηλόν!

Ὁ χορδιστὴς ἐγέλασε.

— Εἴσθε, βλέπω, ἀδιόρθωτος, εἶπεν, ἀλλ' ἔστω καὶ τοῦτο καλόν· ἡ δούκισσα σᾶς γνωρίζει. Ἐγὼ εἶμαι χορδιστὴς αὐτῆς καὶ δύναμαι νὰ σᾶς συνοδεύσω εἰς τὸν οἶκόν της. Δικαιώματι ἀρχαίου γνωρίμου, ζητεῖτε τὴν αἴθουσάν της διὰ τὴν πρωϊνὴν συναυλίαν σας.—Καὶ εἴδατε τὴν ἀκόλουθον τῆς δουκίσσης, ἠρώτησεν ὁ Σούλτζ μετὰ δισταγμοῦ.

Ὁ χορδιστὴς τὸν ἐθεώρησεν ἀτενῶς.

— Κάμμίαν ἀκόλουθον δὲν ἔχει ἡ δούκισσα, εἶπεν ὁμιλῶν βραδέως. Ἐν τούτοις ἴσως ἐκεῖ μάθετε ὅ,τι ἐπιθυμεῖτε. Ἄγωμεν.

Καὶ ἀπῆλθον.

Θ' Ἐπισκέψεις.

Εἰσῆλθον εἰς πλούσιον προθάλαμον. Ὁ χορδιστὴς ἀνέβη τρέχων τὴν ταπητόστρωτον κλίμακα, διελθὼν πρὸ τοῦ ἐν στολῇ θυρωροῦ, ὅστις τὸν ἀφῆκε ν' ἀναβῇ, ὡς ἤθελεν ἀφήσει κυνάριον, οὐδόλως προσέξας εἰς πρόσωπον τόσῳ ἄσημον. Τὸν Σούλτζ ὅμως δὲν ἀφῆκε νὰ προβῇ.

— Ποῖος σᾶς στέλλει; ἔχετε γράμμα; Ἡ δούκισσα χωρὶς συστατικὰ δὲν δέχεται ζητιάνους!

Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Σούλτζ ἐξήστραψαν.

— Ἐπιθυμῶ νὰ ἴδω τὴν δούκισσαν ὡς παλαιὸς γνώριμος, καὶ ὄχι ὡς ἐπαίτης. Ἀναγγείλατε τὸν Κάρολον Σούλτζ, μουσικὸν ἐκ Βιέννης.

Ὁ θυρωρὸς τὸν ἠτένισε μετὰ δυσπιστίας καὶ ἀνέβη βραδέως τὴν κλίμακα. Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν παρεκάλεσαν τὸν Σούλτζ νὰ εἰσέλθῃ.

Ἡ δούκισσα ἐκάθητο ἐντὸς δωματίου, τοῦ ὁποίου τοὺς τοίχους ἐκάλυπτε κυανοῦν μετάξινον ὕφασμα, πρὸ τῆς ἑστίας. Πρὸς τὰ δεξιὰ ἵστατο τράπεζα ἣν ἐκάλυπτε πλῆθος ἐγγράφων.

— Κύριε Σούλτζ! εἶπε μὴ μεταβαλοῦσα τὴν παγετώδη τοῦ προσώπου της ἔκφρασιν· χαίρω

ὅτι σᾶς βλέπω. Καθήσατε. Εἰς τί χρεωστῶ τὴν εὐχαρίστησιν τῆς ἐπισκέψεώς σας;—Ἔλαβα τὴν τόλμην, δούκισσα, νὰ σᾶς ἀνησυχήσω, γνωρίζων τὴν διηνεκῆ πρὸς τὴν μουσικὴν κλίσιν σας . . .
—Πρὸς τὴν μουσικήν; Ναί, ἀγαπῶ τὴν μουσικήν, ἀλλὰ καιρὸν τώρα δὲν ἔχω νὰ σκέπτωμαι περὶ αὐτῆς· τὸ ἑσπέρας χρεωστῶ νὰ ἐξέρχωμαι, τὸ πρωὶ δὲ ἐνασχολοῦμαι περὶ διαφόρων ὑποθέσεων. Οἱ ἀσθενεῖς καὶ τὰ ὀρφανὰ μὲ βαρύνουν εἰς βαθμὸν ἀνυπόφορον καὶ μοῦ ἀφαιροῦν ὅλον τὸν καιρόν, πλὴν τί νὰ γείνῃ!

Παράδοξος εὐεργετικότης διενοήθη ὁ Σούλτζ.

— Εἰς τί δύναμαι νὰ σᾶς φανῶ χρήσιμος; ἐπανέλαβεν ἡ δούκισσα.—Μὲ συμβουλεύουν νὰ δώσω μίαν πρωϊνὴν συναυλίαν, καὶ ἤλπισα, δούκισσα, ὅτι ὑμεῖς χάριν τῆς προτέρας πρὸς ἐμὲ εὐνοίας σας, δὲν θέλετε μ' ἀρνηθῇ τὴν αἴθουσάν σας.

Ἡ δούκισσα συνωφρυώθη ἐλαφρῶς, ἀλλ' ἀπήντησε μὲ τὴν ψυχράν της εὐγένειαν.

— Ὀφείλω νὰ σᾶς ὁμολογήσω ὅτι ποτὲ δὲν ἐδέχθην ἀπὸ κάνένα τοιούτου εἴδους αἰτήσεις, ἀλλ' εἰς ὑμᾶς, παλαιὸν γνώριμον, δὲν δύναμαι ν' ἀρνηθῶ. Ἡ αἴθουσα, τὴν ἐρχομένην ἑβδομάδα εἶναι εἰς τὴν διάθεσίν σας.

Ἡ δούκισσα ἐσήμανε· εἰσῆλθεν ὑπηρέτης·

— Διατάξατε τὸν ἀνυπόφορον αὐτὸν χορδιστὴν νὰ παύσῃ, καὶ νὰ ἔρχεται ὅταν ἐγὼ λείπω. Τώρα εἶμαι ἐνησχολημένη, καὶ ἐκτὸς τῆς δουκίσσης Βαρβάρας Βασίλιεβνας, δὲν δέχομαι κάνένα.

Ὁ Σούλτζ ἠγέρθη. Ἐπεθύμει νὰ ἐρωτήσῃ περὶ τῆς Ἐρριέττης, πλὴν δὲν ἐτόλμα. Ἡ δούκισσα διὰ τῆς σιωπῆς αὐτῆς τῷ ἐδείκνυε τὴν θύραν· ὁ νέος τὸ ἠσθάνθη, ἐζήτησε συγγνώμην, ηὐχαρίστησε καὶ ἀπῆλθε.

Εἰς τὸν προθάλαμον εὗρε προσμένοντα τὸν χορδιστήν.

— Σᾶς ἐδόθη ἡ αἴθουσα; ἠρώτησε.—Μοὶ ἐδόθη, ἀπήντησε μετὰ τόνου ζοφεροῦ ὁ Σούλτζ. —Λοιπὸν ἂς ὑπάγωμεν τώρα νὰ ἴδωμεν τοὺς μουσικοὺς οἵτινες θὰ λάβουν μέρος εἰς τὴν συναυλίαν. Μόνος βέβαια δὲν κάμνετε τίποτε—Ἀλλ' αὐτοὶ ὅλοι μὲ γνωρίζουν, καὶ ὅλοι ἠρνήθησαν νὰ μὲ συνδράμουν.—Μὴ φοβῆσθε, μὴ φοβῆσθε. Ἀκολουθεῖτέ με.» Ἐπεσκέφθησαν τὸν πρῶτον βιολιστήν, αὐτὸν ἐκεῖνον ὅστις πρὸ πάντων εἶχε φοβήσει τὸν Σούλτζ κατὰ τὴν πρώτην του ἀπόπειραν. Οὗτος φέρων κοιτωνίτην, ἐκάθητο ἐπὶ ἀναπαυτικῆς ἕδρας, καὶ μόλις ἀνεκινήθη ἰδὼν εἰσερχομένους ἀνθρώπους. Τὸ στόμα του συνεσφίγχθη ἐν ἀρνητικῷ μορφασμῷ, ἐπὶ δὲ τῶν χειλέων του ἐπλανήθη ἡ φράσις· τί ἐπιθυμεῖτε;
—Ἐρχόμεθα ἀπὸ τῆς δουκίσσης Γ. . . εἶπεν ἀφελῶς ὁ χορδιστής.

Ὁ βιολιστὴς ἔγειρεν εὐγενέστερος καὶ τοὺς παρεκάλεσε νὰ καθήσωσιν.

Ἡ δούκισσα Γ. . . ἐπανέλαβεν ὁ χορδιστὴς ἐπιθυμεῖ ἀφεύκτως νὰ δώσῃ ὁ φίλος μου Κάρολος Σούλτζ πρωϊνὴν συναυλίαν εἰς τὴν αἴθουσάν της.

Ὁ μουσικὸς ἐμειδίασε πρὸς τὸν Σούλτζ.

— Ἡ δούκισσα Γ. . . ἐγνώριζε τὸν φίλον μου, Κάρολον Σούλτζ εἰς Βιέννην ὅπου ἔχαιρε μεγάλην ὑπόληψιν ὡς μουσικός.

— Πραγματικῶς.—Ἡ δούκισσα Γ. . . θὰ εὐχαριστηθῇ πολὺ ἂν λάβετε μέρος καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν συναυλίαν, ἥτις θὰ δοθῇ εἰς τὴν αἴθουσάν της, ἡ ὁποία εἶναι πολὺ κατάλληλος εἰς μουσικὰς συμφωνίας.—Εἶμαι προθυμότατος νὰ σᾶς εὐχαριστήσω, κύριε Σούλτζ.

Ὁ Σούλτζ ἐσιώπα· εἶχε ἦθος μάρτυρος.

— Καὶ ἐγὼ ἐπίσης, εἶπεν ὁ βιολιστής, σκοπεύω νὰ δώσω μίαν συναυλίαν, ἐλπίζω δὲ ὅτι ὁ Κ. Σούλτζ θὰ μὲ κάμῃ τὴν τιμὴν νὰ λάβῃ μέρος.—Εὐχαρίστως, ἀπήντησεν ὁ Σούλτζ.

Ἠγέρθησαν. Ὁ μουσικὸς τοὺς συνώδευσε μέχρι τῆς θύρας ταπεινῶς προσκλίνων.

Τῆς δουκίσσης ἡ προστασία ἦτο ὁ σκοπὸς ἅλων τῶν εὐχῶν του· ἀλλ' ἀφ' ὅτου ἡ δούκισσα, ἀφήσασα τὴν μουσικήν, ἐγένετο φιλόπτωχος, ἀπώλεσε τὴν ἐλπίδα τῆς ἰσχυρᾶς ταύτης ὑποστηρίξεως. Ἤδη ἡ ὁδὸς ἦτο ἀνοικτή· ὁ βιολιστὴς ἐθριάμβευε.

Ὅτε ἐξῆλθον, ὁ Σούλτζ ἤλεγξε τὸν χορδιστήν.

— Πτωχέ μου! ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, εἶσαι ἀρνίον ἐν μέσῳ λύκων· θέλεις πρόοδον; ἀπόβαλε τὴν συνείδησιν.—Καὶ πῶς λοιπόν, εἶπεν ὁ μουσικός, ζῶμεν ἀρά γε εἰς αἰῶνα τοσούτῳ διεφθαρμένον, ὥστε πλὴν τῆς φιλαυτίας, ἄλλο αἴσθημα δὲν ὑπάρχει; κἀμμία ἄλλη, ἔστω καὶ ἀκουσία, εὐγενὴς ὁρμή; Πάντες ἄρά γε εἶναι περιφρονητέοι καὶ χαμερπεῖς;

Μηχανικῶς ἔφερε τὴν χεῖρα εἰς τὸ θυλάκιον ἐν ᾧ εὑρίσκετο ἡ ταμβακοθήκη, τὸ δῶρον τοῦ Μύλλερ. Τὴν ἐξήγαγε, τὴν ἐθεώρησε καὶ ἠσθάνθη τὴν ψυχὴν ἐλαφροτέραν.

Γ' Ἡ συναυλία.

Μετά τινας ἡμέρας οἱ ἐν Πετρουπόλει περίεργοι ἀνεγίνωσκον τὴν ἑπομένην ἀγγελίαν·

«Ἀδείᾳ τῆς Ἀρχῆς, τὴν τετάρτην, 16 Ἀπριλίου, ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς ἐκλαμπροτάτης δουκίσσης Α. Η. Γ. . . ὁ Κάρολος Σούλτζ, κλειδοκυμβαλιστὴς ἐκ Βιέννης, θὰ λάβῃ τὴν τιμὴν νὰ δώσῃ μεγάλην φωνητικὴν καὶ ὀργανικὴν συναυλίαν. Τιμὴ εἰσιτηρίου ῥούβλια 10.»

Τὴν τιμὴν ὥρισεν ὁ χορδιστὴς παρὰ τὴν γνώμην τοῦ Σούλτζ εὑρίσκοντος αὐτὴν ὑπερβολικήν· ἀλλ' ὁ πρῶτος ἐβεβαίου ὅτι ἐκ τῆς τιμῆς τῶν εἰσιτηρίων συμπεραίνεται ἡ ἀξία τοῦ τεχνίτου, καὶ διὰ τοῦτο δὲν συμφέρει νὰ ὁρισθῇ τιμὴ κατωτέρα.

Ἦλθεν ἡ τετάρτη. Ἡ αἴθουσα εἶχε καθαρισθῆ, τὰ καθίσματα ἦσαν παρατεταγμένα κατὰ τὸ σύνηθες. Δύω ὧραι ἐσήμηναν, ὁ δὲ Σούλτζ εἰς τὸ πλησίον δωμάτιον ἀνέμενε τὴν σειράν του, ὅπως ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ κοινοῦ. Ἀλλ' ἦτο ὀλιγάριθμον τὸ σεβαστὸν κοινόν. Ὀλίγοι ἐρασταὶ τῆς μουσικῆς, νεάνιδές τινες κρούουσαί πως κλειδοκύμβαλον, τρεῖς τέσσαρες νέοι καλλωπισταὶ μὴ ἔχοντες πῶς νὰ διέλθωσι τὴν πρωΐαν· ἐν τῇ δευτέρᾳ σειρᾷ μία κυρία φοροῦσα πιλίδιον ῥοδόχρουν καὶ παρ' αὐτὴν ἀνθρωπάριον πεφυσιωμένον, φέρον κυανᾶ δίοπτρα· ἐν τῇ πέμπτῃ σειρᾷ ἡ Μαρία Κάρλοβνα φοροῦσα τὸν κεκρύφαλον μετὰ τῶν κυανῶν κοσύμβων, πλησίον της δὲ ὁ σύζυγός της· ἐν δὲ τῇ τελευταίᾳ ὁ γνωστὸς ἡμῖν σπουδαστὴς ὁ φίλος τοῦ Σούλτζ. Προσθέσατε εἰς τοὺς ἀνωτέρω εἰκοσάδα ἀνθρώπων, ἀγνώστων μὲν ὑμῖν, ἀλλὰ τοὺς ὁποίους βλέπετε φοιτῶντας πανταχοῦ, ἢ ἐξ ἰδίας εὐχαριστήσεως ἢ ἐξ ὑποχρεώσεως, καὶ ὁ κατάλογος ἔσται πλήρης. Ἐν συνόλῳ θὰ ἠρίθμει τις ἕως ἑξήκοντα ἀκροατάς. Ἡ δούκισσα διέπρεπε κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον, διὰ τῆς ἀπουσίας της. Εἶχε λάβει ἐξ εἰσιτήρια, ἐζήτησε δὲ νὰ τῇ συγχωρήσωσι, προφασιζομένη τὸ κατεπεῖγον ὑποθέσεών τινων.

Ὁ χορδιστὴς ἡτοίμασε τὸ κλειδοκύμβαλον καὶ ἀπεσύρθη. Τότε ἐφάνη ὁ Σούλτζ, τὸ δὲ σεβαστὸν κοινόν, ὡς ἔθος, ἐχειροκρότησεν. Ὁ Σούλτζ προὐχώρησε καὶ ἡτοιμάζετο νὰ προσκλίνῃ, ἀλλ' αἴφνης ἔμεινε προσηλωμένος εἰς τὴν θέσιν του. Τὸ βλέμμά του εἶχε συναντηθῆ μετὰ τοῦ βλέμματος τῆς κυρίας τοῦ ῥοδόχρου πιλιδίου καὶ παγετῶδες ψῦχος διέτρεξε τὰς φλέβας του, ἠσθάνθη δὲ τὸ αἷμά του συῤῥεῦσαν εἰς τὴν κεφαλήν. Εἶχεν ἀναγνωρίσει τὴν Ἐρρίεττταν καὶ παρ' αὐτὴν εἶδε καθήμενον ἄνδρα φέροντα κυανᾶ δίοπτρα καὶ μοχθηρῶς μειδιῶντα. Ἡ Ἐρρίεττα ἦτο ἥσυχος· οἱ χαρακτῆρες τοῦ προσώπου της δὲν ἠλλοιώθησαν, μόνον τὸ κάτω χεῖλος αὐτῆς ἐφαίνετο τρέμον σπασμωδικῶς. Τὸ κοινὸν περιέμενεν, ὁ χορδιστὴς ἔβηχεν, ἡ δὲ Μαρία Κάρλοβνα ἀνεκινήθη ἐπὶ τῆς ἕδρας της. Ὁ σπουδαστὴς ἐσταυροκοπήθη.

Ἐπὶ τέλους ὁ Σούλτζ προσκλίνας, ἐκαθέσθη μηχανικῶς πρὸ τοῦ κλειδοκυμβάλου. Αἱ χεῖρές του ἔτρεμον, αἱ ἰδέαι του ἦσαν τεταραγμέναι. Ἐκυμβάλιζεν ἀῤῥύθμως καὶ ψυχρῶς, εἰς ἓν μέρος μάλιστα προφανῶς ἐσφάλη. Ὁ βιολιστὴς ἐμειδίασεν, ὁ παίζων τὸν βαρύαυλον ἐκίνησε τὴν κεφαλήν, κύριός τις ἐξέφρασε μεγαλοφώνως τὴν δυσαρέσκειαν αὐτοῦ, δύο δὲ νέοι ἐξῆλθον τῆς αἰθούσης.

Τὸ ὄνομα τοῦ Σούλτζ ὡς μουσικοῦ, ἀπώλετο διὰ παντὸς ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης. Ἡ συμφωνία ἐν τούτοις ἐξηκολούθει. Ἡ μονομέλεια τοῦ τετραχόρδου μετὰ κωδωνίσκων ἐπέτυχε πληρέστατα. Οἱ ἀοιδοὶ ἔψαλον, κατὰ τὸ σύνηθες, παραφώνως, ἀλλ' ὡς γνωστοὺς τὸ κοινὸν τοὺς εἶχε συνειθίσει καὶ τοὺς συνώδευσε διὰ χειροκροτήσεων. Ὁ Σούλτζ ἤρχισε τὴν συμφωνίαν τοῦ Μένδελσον. Ἡ παθητικὴ μουσικὴ τοῦ Ἑβραίου συνεφώνει πληρέστατα πρὸς τὴν θυελλώδη τῆς ψυχῆς του κατάστασιν. Ἀγρία τις καὶ ἀπελπιστικὴ ἔμπνευσις τὸν κατέλαβεν αἴφνης, καὶ ἔπαιξε μετ' εὐγλωττίας καὶ λαμπρότητος. Δυστυχῶς τὸ σεβαστὸν κοινὸν δὲν εἶχε καιρὸν νὰ ἀκούῃ· τὰ καθίσματα μετεκινήθησαν· τὸ μὲ τὰς κυανᾶς διόπτρας ἀνθρωπάριον ἠγέρθη μετὰ τῆς Ἐρριέττης, πάντες δὲ ἀπεσύροντο ἤδη.

Ὅτε τὸ ὄργανον εἶχεν ἀποδώσει τὸν τελευταῖόν του ἦχον, ἡ αἴθουσα ἦτο κενή, τρεῖς δὲ ἄνδρες μόνον ἐχειροκρότησαν· ὁ χορδιστής, ὁ Μύλλερ καὶ ὁ σπουδαστής. Οὗτοι ἐκύκλωσαν τὸν δυστυχῆ μουσικὸν ἵνα τὸν παρηγορήσωσι.

Ὁ Σούλτζ τοὺς ηὐχαρίστησε σιωπῶν, ἀπῆλθε μετὰ τοῦ σπουδαστοῦ, καὶ ἀναβὰς εἰς τὸ ὑπερῷόν του, ἐῤῥίφθη ἐπὶ τῆς πενιχρᾶς του κλίνης. Τὰ μέλη του ἔτρεμον ἐκ τοῦ πυρετοῦ· ἡ ψυχή του εἶχε πληγῆ θανασίμως.

Διῆλθε τὴν νύκτα φρικώδη, ἐν ἀναισθησίᾳ καὶ λήρῳ.

Τὴν ἐπιοῦσαν, ὅτε συνῆλθεν, ὁ σπουδαστὴς ἐκάθητο παρὰ τὸ προσκεφάλαιόν του κρατῶν εἰς χεῖρας ἐπιστολήν. Ἐπιστολὴν τῆς Ἐρριέττης.

ΙΑ' Ἡ ἐπιστολή.

«Σύγγνωτέ μοι, Κάρολε, μὴ με περιφρονῆτε, μὴ με καταρᾶσθε! Εἶμαι ὕπανδρος, πλὴν καὶ ἐνθυμοῦμαι ὅτι ὡρκίσθην νὰ γείνω ὑμετέρα. Εἶμαι ὕπανδρος, καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ σᾶς γράψω, καὶ ὅμως ἰδοὺ σᾶς γράφω.

»Ἤλπιζα νὰ σᾶς ἴδω ἅπαξ ἔτι ἐν τῇ ζωῇ εὐτυχῆ, ἔνδοξον. Ὦ! τότε δὲν θὰ ἠκούετε τὴν φωνήν μου! Τὸ μεγαλεῖόν σας θὰ ἐπέχεεν ἀρετὴν εὐδαιμονίαν καὶ παρηγορίαν ἐφ' ὅλης τῆς οἰκτρᾶς μου ζωῆς.

»Ἀλλ' ἰδοὺ σᾶς ἐπανευρίσκω μεμονωμένον, οἰκτρόν, ἀλλόκοτον. Οἱ χαρακτῆρες τοῦ προσώπου σας ἠλλοιώθησαν ἐκ τῶν παθημάτων. Ἡ πτωχή μου γυναικεία καρδία συνετρίβη. Εἶδον, ἐνόησα ὅτι μ' ἐνθυμεῖσθε εἰσέτι, ὅτι ἡ ἀστασία μου σᾶς κατέπληξεν εἰς τρόπον τρομερόν, καὶ ἀπεφάσισα νὰ δικαιολογηθῶ ἐνώπιόν σας. Ὁ Ὕψιστος ἂς με συγχωρήσῃ.

»Σᾶς εἶναι γνωστόν, Κάρολε, ὅτι ἐγὼ ἤμην νέα πτωχή, ὀρφανὴ ἐν τῷ κόσμῳ. Ἡ θεία μου, παρὰ τῇ ὁποίᾳ ἔζων, εἶχεν ἰδικά της τέκνα, ἐγὼ δὲ ἤμην περιττὴ εἰς τὸν οἶκόν της, ἐπειδὴ δὲ ἦτο μᾶλλον πτωχή, εἰς αὐτὴν ἐγὼ ἤμην δυσάρεστόν τι, ἐνθυμίζον περιττὸν φόρεμα, περιττὸν φαγητόν, πικρὰ τέλος ἀνάμνησις τῆς ἀπωλείας ἀδελφοῦ. Ἡ θεία ἦτο εἰς ἐμέ, οὔπως εἰπεῖν, κακοδούλως καλή· δέν μ' ἔλεγε μὲν ὅτι τῇ ἤμην βάρος, ἀλλὰ διαφοροτρόπως μ' ἔδιδε νὰ τὸ ἐνοήσω. Ἡ θέσις μου ἦτό τόσῳ μᾶλλον πικροτέρα, καθόσον δὲν εἶχα δικαίωμα νὰ ὀνομάζωμαι δυστυχής.

»Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην συνέβη, ἡ δούκισσα Γ... νὰ ζητῇ μίαν ἀκόλουθον, καὶ ἡ θεία προθύμως μὲ παρεχώρησεν. Ὅθεν μετέβην ἀμέσως παρὰ τῇ προστάτιδί μου, ἥτις μὲ ὑπεδέχθη ἀξιόλο-

γα,μὲ ὑπεσχέθη μυρία ὅσα καὶ με παρέλαβε συνοδοιπόρον της.

»Εἰς Βιέννην συνηντήθημεν, Κάρολε, καὶ ἐνοπάσαμεν ἀλλήλους ..Ἡ ἐποχὴ ἐκείνη μένει ἀνεξάλειπτος ἐν τῇ μνήμῃ μου,εἶναι εἰς ἐμὲ ἱερά! Μετὰ τὴν χωρισμόν μας,διηγήθην τὰ πάντα πρὸς τὴν δούκισσαν, καὶ τοὺς ὅρκους ἡμῶν καὶ τὰς ἐλπίδας. Ἡ δούκισσα ἐμειδίασε. Δύο ἔτη παρῆλθον, καὶ ἐπανήλθομεν εἰς Ῥωσίαν. Ἡ δούκισσα ἐξήρχετο καθ' ἑκάστην, πλὴν εἶδον ὅτι εἶχε παραδόξως μεταβληθῆ. Ἐφαίνετο ψυχρὰ πρὸς τὴν μουσικήν, ἀπαθὴς πρὸς τὴν ζωγραφικὴν καὶ εἶχεν ἐντελῶς ἀλλάξει τὸν κύκλον τῶν γνωρίμων της. Ἐπὶ τέλους ὁ πρὸς τὴν τέχνην ἔρως της παντάπασιν ἐξηλείφθη, τότε δὲ μόνον ἀνεκάλυψα ὅτι ὑπεκρίνετο, ὅτι ἡ γυνὴ αὕτη ἐστερεῖτο παντὸς ἀληθοῦς αἰσθήματος, καὶ ὅτι τὰ πάντα ἐν αὐτῇ ἐβασίζοντο ἐπὶ κοσμικῶν ὑπολογισμῶν. Ἦτο τότε ὁ συρμὸς τοῦ εὐεργετεῖν, καὶ ἡ δούκισσα ἀμέσως ἐσκέφθη ὅτι ἡ ἐκ τούτου δόξα εἰς τὴν ἡλικίαν της ἤρμοζε πολὺ μᾶλλον ἢ ἡ δόξα Ἀσπασίας, ἥτις συνοδεύεται πάντοτε ὑπό τινος προσποιημένου καὶ θεατρικοῦ. Εἶναι, ἐνθυμοῦμαι, οἱ ἴδιοί της λόγοι.

»Τότε ἐκλεισε τὴν θύραν τῆς εἰς πάντας τοὺς καλλιτέχνας, οἵτινες ἤλπιζον εἰς αὐτήν, ὁ δὲ προθάλαμός της ἐπληρώθη ἐπαιτῶν,οὓς τῇ ἀπέστελλον δοῦκας καὶ κόμητες ὡς τράπεζα τῆς εὐεργετικότητός της. Πλὴν καὶ ἡ εὐεργετικότης αὕτη ἦτο προσποίησις, ὡς προσποίησις ἦτο καὶ ὁ πρὸς τὸ καλὸν ἔρως της.

»Ἐγὼ δὲν τῇ ἤμην τοῦ λοιποῦ ἀναγκαῖα. Ἡμέραν τινὰ μὲ προσεκάλεσε καὶ μ'ἐγνωστοποίησεν ὅτι ὁ κύριος Θεοδωρέγκος ζητεῖ τὴν χεῖρά μου. Ἐγὼ ἀποφασιστικῶς ἠρνήθην, ἡ δούκισσα δὲ δυσηρεστήθη εἰς ἄκρον, ὡμίλησε περὶ ὑμῶν μετὰ περιφρονήσεως καὶ ἐπήνεσε τὰ πλούτη τοῦ κυρίου Θεοδωρέγκου. Τότε ἐνόησα τὸν ἄμετρον ἐγωϊσμὸν τῆς ψυχῆς ἐκείνης.

»Δὲν σᾶς ἔκαμα λόγον ἀκόμη, Κάρολε, περὶ τοῦ υἱοῦ τῆς δουκίσσης. Αὐτὸς ἦτο ἄνθρωπος τοῦ κόσμου, καθ'ὅλην τὴν σημασίαν τῆς λέξεως, γνωρίζων πάντοτε τὰ τελευταῖα νέα, μέγας τεχνίτης εἰς τὸ χορεύειν καὶ ὑποκρίνεσθαι.... Ἐκ τῶν νέων ἐκείνων, ὧν βρίθουσιν αἱ μεγάλαι πόλεις. Τώρα εὑρίσκεται εἰς τὴν ἀλλοδαπήν.

»Μίαν ἡμέραν, Κάρολε, μίαν ἡμέραν.... δὲν δύναμαι ἄνευ αἰσχύνης ν' ἀναπολήσω τὴν στιγμὴν ἐκείνην. . . . μοὶ ἐξωμολογήθη τὸν προσποιημένον ἔρωτά του.Μοὶ προσέφερε τὴν καρδίαν του, οὐχὶ ὅμως καὶ τὴν χεῖρά του.

»Ἐλεεινολόγησα ἐμαυτόν,ἔκλαυσα τὴν ἐλεεινὴν θέσιν ἕνεκα τῆς ὁποίας ἤμην ὑποκειμένη εἰς τοιαύτας ὕβρεις. Καὶ πραγματικῶς τί ἤμην;... ὀλίγον τι ἀνωτέρα θαλαμηπόλου, μία κοῦκλα,ἣν ἠδύνατό τις νὰ μεταχειρισθῇ κατὰ τὸ δοκοῦν· διὰ τοῦτό μ'ἔτρεφον καὶ μ'ἐνέδυον ἐνίοτε μὲ ἀποφόρια.

»Ἡ δούκισσά μ'ἐκάλεπε καὶ μ'ἐφόρτωσεν ἐπιπλήξεις.

»Εἰξεύρω, εἶπε, διατί ἀποκρούετε τόσῳ λαμπρὸν συνοικέσιον· ὁ σκοπός σας εἶναι νὰ ἐμπλέξητε τὸν υἱόν μου εἰς τὰ δίκτυά σας, θέλετε νὰ γείνητε σύζυγός του. Ὁ ἴδιος μὲ τὸ ὡμολόγησε. Δὲν ἐντρέπεσθε νὰ μὲ ἀνταμείβετε μὲ τόσην ἀχαριστίαν, ἐνῷ ἐγώ, ἐπαίτιδα, σᾶς ἐπῆρα ἀπὸ τὸν δρόμον; . . .»

»Ὦ! τότε, σύγγνωτε, Κάρολε, ἀπεφάσισα νὰ ὑπακούσω... Ὁ Θεοδωρέγκος προσκληθεὶς ἐπαρουσιάσθη.

»Ἔμεινα μετ' αὐτοῦ μόνη.

»Ἂν ἐπιθυμῆτε, τῷ εἶπον, γίνομαι σύζυγός σας, ἀλλὰ δὲν σᾶς ἀγαπῶ· ἀγαπῶ ἄλλον, τὸν Κάρολον Σούλτζ.

»Αὐτὰ δὲν λέγονται εἰς τοὺς συζύγους, ἀπεκρίθη γελῶν ἐκεῖνος.

»Δὲν ἐπεθύμουν νὰ σᾶς ἀπατήσω. . . Θὰ σᾶς εἶμαι πιστή . . . ἀλλὰ μὴ ἀπαιτεῖτε παρ' ἐμοῦ ἔρωτα.

»Μ' ἐθεώρησε, Κάρολε, καὶ δέν μ' ἐνόησε. Ὦ! τοῦτο ἦτο δι'ἐμὲ παρηγορία, διότι ἐπείσθην ὅτι αἱ ψυχαί μας δὲν θὰ εἶχον ποτὲ τίποτε κοινὸν μεταξύ των.

»Οὗτος μὲν εἶχεν ἀνάγκην τῆς προστασίας τῆς δουκίσσης, ἡ δὲ δούκισσα ἐζήτει ν' ἀπαλλαχθῇ περιττῆς ἀκολούθου.

»Καὶ ἰδοὺ πῶς ἔγεινα σύζυγος τοῦ Θεοδωρέγκου!

»Κάρολε, συγχωρήσατέ μοι, μὴ με καταρᾶσθε. Τὸ βλέπετε ὁ ἴδιος· μ' ἔρριψαν ἀνυπεράσπιστον εἰς τὴν ἄβυσσον τοῦ μεγάλου κόσμου ὅπου ἐπικρατεῖ ἡ ὑπόκρισις καὶ ὁ ἐγωϊσμός. Ὁ ἐγωϊσμὸς καὶ ἡ ὑπόκρισις μὲ κατέβαλον. Πταίω ἀρά γε; Μὴ καταρᾶσθε τὴν Ἐρρὶέτταν, Κάρολε, συγγνώμην.

ΙΒ' Ὀλίγοις δέδοται.

Τῇ ἐπαύριον ἡ Ἐρρὶέττα ἔλαβε τὴν ἑπομένην ἀπόκρισιν εἰς τὴν ἐπιστολήν της.

«Ἐρρὶέττα! ἤμην εἰς τὸ χεῖλος τοῦ τάφου· διατί μ' ἐκρατήσατε; Πρὸς τί αἱ ἀναμνήσεις; Αὗται εἶναι εἰρωνεία ἀπέναντι τοῦ ἐνεστῶτος. Λησμονήσατέ με! Δὲν εἶμαι τώρα ὅ,τι ἤμην πρότερον· δὲν θά με ἀναγνωρίσετε. Τώρα εἶμαι ἐπαίτης, ἐντελῶς ἐπαίτης· μὲ λείπουσιν ὁλοτελῶς καὶ κατάστασις καὶ ἠθικὴ δύναμις καὶ ἰδέα καὶ αἴσθημα. Ἕνα μόνον θησαυρὸν φυλάττω εἰσέτι ἐν τῇ καρδίᾳ μου,—τὸν πρὸς ὑμᾶς ἔρωτά μου, ὦ Ἐρρὶέττα μου, τὸν πρὸς σὲ ἔνθερμόν μου ἀγάπην, ὦ φιλτάτη μνηστή. Μετὰ τοῦ ἔρωτος τούτου θὰ καταβῶ εἰς τὸν τάφον... Ὁσονούπω ἄρχεται νέα ζωή, ἐν ᾗ αἱ ἡμέτεραι ὑπάρξεις ἀποτελέσουσιν ὁμοῦ μίαν ἡλιακὴν ἀκτῖνα, τότε ἐσόμεθα εὐτυχεῖς... Χαῖρε!»

Ἡ Ἐρρὶέττα ἦτο γυνή. Ὅσῳ μᾶλλον ἠσθάνετο τὸν Κάρολον οἰκτρὸν καὶ ἀπεγνωσμένον, τόσῳ

πλέον ἀσήμαντοι τῇ ἐφαίνοντο οἱ περὶ εὐπρεπείας κοινωνικοὶ κανόνες, τόσῳ βαθύτερον ἐρρίζοῦτο ἐν αὐτῇ ἡ ἰδέα τοῦ νὰ παρηγορήσῃ τὸν δυστυχῆ. Ὅθεν μὲ χεῖρα τρέμουσαν ἔρριψεν ἐπὶ τοῦ χάρτου τὰς ὀλίγας ταύτας λέξεις:

«Αὔριον τὸ ἑσπέρας, εἰς τὰς ὀκτὼ σᾶς προσμένω».

Πρὸ ὀλίγου καιροῦ ἦσαν ἀμφότεροι τοσούτῳ νέοι, πρὸ ὀλίγου ἀκόμη ἐκάθηντο πλησίον ἀλλήλων, πλήρεις πίστεως εἰς τὸ μέλλον! . . πλὴν τώρα τὸ πᾶν δι'αὐτοὺς μετεβλήθη. Ἡ Ἐρρὶέττα ἦτο ὕπανδρος· ὁ δὲ Σούλτζ διῆλθε δι' ὅλων τῶν βαθμίδων τῶν ἀπογοητεύσεων τοῦ καλλιτέχνου. Τὰ εἴδωλά του εἶχον καταπέσει εἰς κόνιν. Ἤδη ἀνέμενε τὴν συνέντευξιν μετὰ χαρᾶς ἅμα καὶ φόβου.

Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἔβρεχε ῥαγδαίως, ὁ δὲ Σούλτζ περιτυλιχθεὶς διὰ μανδύου, ἔκρουε τὴν ὀγδόην ὥραν, τὴν θύραν τοῦ Θεοδωρέγκου. Ἡ θύρα ἀνοίγεται, καὶ ἡ Ἐρρὶέττα ἐφάνη ἐνώπιόν του. Αἱ καρδίαι των ἐπάλλετο σφοδρῶς,καὶ δὲν ἐτόλμων νὰ ἀτενίσωσιν ἀλλήλους.

Σιωπῶντες εἰσῆλθον εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς ὑποδοχῆς.

— Συγγνώμην! εἶπε τέλος ἡ Ἐρρὶέττα.— Ὑμεῖς ζητεῖτε συγγνώμην! ἀπήντησε ταπεινῇ τῇ φωνῇ ὁ δυστυχὴς μουσικός· καὶ τί δικαίωμα ἔχω νὰ σᾶς ἐλέγξω; μήπως ἐγὼ ἐτήρησα τὴν ὑπόσχεσίν μου; Μήπως κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὤφειλα νὰ παρουσιασθῶ ἵνα ζητήσω τὴν χεῖρά σας; Εἶμαι ἐπαίτης, ἐπαίτης, σᾶς ἐπαναλέγω ὅτι εἶμαι ἐπαίτης! Δότε μοι ἐλεημοσύνην καὶ διώξατέ με. . .

Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς Ἐρρὶέττης ἐπληρώθησαν δακρύων.

— Εἶσθε ἄδικος, εἶπεν, εἶσθε σκληρὸς πρὸς ἐμέ!—Σᾶς λέγω ὅτι εἶμαι ἐπαίτης, ἐξηκολούθησεν ὁ Σούλτζ, σᾶς λέγω ὅτι εἶμαι ἐπαίτης. Διδάσκω τὸ ἀλφάβητον παιδία, διασκεδάζω πτωχοὺς ἐργάτας, ψεύδομαι καὶ προσκυνῶ ἐνῷ μὲ τύπτουν. . . Σᾶς λέγω ὅτι εἶμαι ἐπαίτης. . . —Ἄλλοτε δὲν σᾶς κατέβαλλεν ἡ συμφορά.— Ναί, τοιοῦτος ἤμην ἄλλοτε, ὅτε πᾶν τὸ ὡραῖον εὕρισκεν ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἠχώ. Τότε ἐπέτων ἐπὶ τῶν πτερύγων τῆς ποιήσεως εἰς θαυμάσιον κόσμον ὅπου τὰ πάντα ἦσαν φῶς καὶ ἀγνότης. Τώρα ἀπηύδησα· αἱ πτέρυγες ἐκάμφθησαν καὶ κατέπεσα.—Μείνατε ἐπὶ γῆς, Κάρολε! Ἐνταῦθα θέλετε εὕρει δυστυχῆ γυναῖκα, ἥτις δὲν ὑπέφερεν ὀλιγώτερα ὑμῶν, γυναῖκα ἥτις σᾶς προσφέρει ἀντὶ τῶν παρελθόντων ὀνείρων, τὴν οὐρανίαν ἀνταμοιβὴν ὑψηλοῦ αἰσθήματος. Ὑμεῖς ἐννοεῖτε, Κάρολε, ὅτι δύναταί τις νὰ εὕρῃ ἱκανοποίησιν τῶν πόθων του εἰς αἴσθημα εὐγενές, καὶ οὐχὶ εἰς σχέσιν ἔνοχον. Ἐγὼ δὲν δύναμαι, οὔτε θέλω νὰ λησμονήσω τὸ καθῆκόν μου,ἐπιθυμοῦσα νὰ εἶμαι πάντοτε δι' ὑμᾶς ὡς τις φωτεινὴ ἐμπνευσις καὶ νὰ σᾶς φυλάξω δι' ἐμαυτὴν ὡς οὐράνιον παρηγορίαν.

Ὁ Σούλτζ σιωπηλῶς ἐγονυπέτησεν ἐνώπιόν της.

— Εἴμεθα, ἀρά γε, ἐπανέλαβεν ἡ Ἐρρὶέττα, τοσοῦτον μικροὶ καὶ μηδαμινοί, ὥστε ὁ ἀπαθὴς ὑπολογισμὸς ἑνὸς ἀσυνειδήτου ὄντος νὰ δύναται ν' ἀποσπάσῃ ὅλην ἡμῶν τὴν εὐδαιμονίαν, πᾶσαν τὴν ἐνθερμον ἡμῶν πίστιν; Ὄχι, μὴ ἔχετε αὐτὴν ἰδέαν. Ὅσον θέλει ἀς μᾶς δεσμεύῃ ὁ κόσμος μὲ τοὺς ἐξωτερικοὺς αὐτοῦ τύπους, ὅσον θέλει ἀς ἐπιθέτῃ ἐπὶ τῶν δυστυχῶν ἡμῶν γυναικῶν τὴν κηλῖδα ξένου, μισητοῦ ὀνόματος· ἐν τῷ βάθει τῆς ἡμετέρας ψυχῆς ὑπολανθάνει τι ἱερόν, ἐν ᾧ ἀδυνατεῖ νὰ εἰσδύσῃ τις, ἄνευ τῆς ἡμετέρας θελήσεως. Τὸ ἱερὸν τοῦτο εἶναι ἡμέτερον κτῆμα, εἶναι κόσμος εἰς ἡμᾶς ἀνήκων, ἐν ᾧ ζῶμεν μεμονωμένοι,φεύγουσαι τὸν θόρυβον τοῦ κόσμου καὶ τὴν ταραχὴν αὐτοῦ. Ἄνευ ἡμῶν αὐτῶν οὐδεὶς δύναται νὰ διαθέσῃ κατὰ βούλησιν τὸ ἱερὸν τοῦτο οὔτε νὰ τὸ ἀποσπάσῃ ἀφ'ἡμῶν. Σεῖς, Κάρολε, τὸ ἐννοεῖτε τοῦτο, διότι εἰς τὴν ἐπιστολήν σας μὲ ἀποκαλεῖτε μνηστὴν ὑμῶν.

— Γεννηθήτω τὸ θέλημά σας! εἶπε ταπεινῇ τῇ φωνῇ ὁ Κάρολος. Δι' ὑμῶν, ἴσως ὑποστηριχθῇ εἰσέτι ἡ ὕπαρξίς μου. Ἤμην λίαν ἀσθενής, Ἐρρὶέττα. Χθὲς μοὶ ἐφαίνετο ὅτι αἱ ἰδέαι μου ἐταράσσοντο· αἴφνης μ'ἐπίεσε βάρος τι, καὶ παράδοξοι ὀπτασίαι περιεδινοῦντο ἐντὸς τῆς κεφαλῆς μου. Πλὴν πάντα ταῦτα διεσκέδασεν ἡ παρουσία σας, ὡς διασκεδάζουσι τὰ νέφη αἱ ἡλιακαὶ ἀκτῖνες. Μὴ ἀφαιρέσητε ἀπ'ἐμοῦ τὸν ἥλιόν μου, ἀλλ' ἄφετε νὰ θερμάνω δι' αὐτοῦ τὴν ψυχήν μου! Ἄνευ ὑμῶν τὸ αἰσθάνομαι, δι'ἐμὲ ζωὴ δὲν ὑπάρχει.—Ἔλθετε τὸ ἑσπέρας, ἀπεκρίθη ἡ Ἐρρὶέττα, αὔριον, μεθαύριον καὶ καθ' ἑκάστην. Τὸ ἡμέτερον αἴσθημα ὀφείλει νὰ εἶναι πληρέστερον τῆς φιλίας, ἀνώτερον τῆς ἀγάπης. Τοῦτο ὀλίγιστοι θὰ ἐνόουν. Θέλομεν τηρήσει αὐτὸ ὡς ἁγιότητα, θέλετε;

Ὁ Σούλτζ ἔκλαιε καὶ ἐγέλα ὡς νήπιον. Ἠισθάνετο χαρὰν ἅμα καὶ θλῖψιν. Ἠτένιζε τὴν Ἐρρὶέτταν καὶ τὴν ψυχήν του ἐπλήρου πικρά τις εὐδαιμονία.

Οὕτω παρῆλθεν ὅλη ἡ ἑσπέρα.

ΙΓ' Ὁ Κ. Θεοδωρέγκος.

Ἐν τῷ κόσμῳ ὑπάρχει ἰδιαιτέρα τις τάξις ἀνθρώπων· πανοῦργοι οὗτοι καὶ χαμερπεῖς, ὑπηρέτησαν ἄλλοτε εἰς μακρυνὰς ἐπαρχίας. Πῶς ὑπηρέτησαν καὶ τί ἔπραττον ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἐκείναις, ἄγνωστον· γνωστὸν εἶναι μόνον ὅτι κατ' ἀρχὰς λαμβάνοντες μισθὸν δέκα ῥουβλίων, ἐν τέλει ἀνεφάνησαν ἑκατομμυριοῦχοι. Μετὰ τὸν πλοῦτον ὃν οὕτως ἐντέχνως ἀποκτῶσι, παραιτοῦνται, διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον, τῆς ὑπηρεσίας, καὶ τίθενται ὑπὸ ἰσχυράν τινα προστασίαν, πρὸς ἀποφυγὴν πάσης δυσαρέστου ἀναμνήσεως. Ὡς

ἐπὶ τὸ πλεῖστον νυμφεύονται τὰς ἀκολούθους νεάνιδας σημαντικῶν κυριῶν καὶ διάγουσι τοῦ λοιποῦ ζωὴν εὐδαίμονα.

Ὁ σύζυγος τῆς Ἐρριέττης ἀνῆκεν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν τάξιν ταύτην.

Υἱὸς ἀρχαίου ὑπαλληλίσκου, νεώτατος ἀκόμη, διωρίσθη γραφεὺς εἰς τὸ Ἐπαρχιακὸν Δικαστήριον τοῦ Λ... Κατόπιν ἡ ἱκανότης του ἀνεπτύχθη ἐπὶ εὐρυτάτου σταδίου. Ἀπῆλθεν εἰς Σιβηρίαν, ἐκεῖ δὲ ἐχρημάτισεν ἀλληλοδιαδόχως καὶ δικηγόρος καὶ σύμβουλος καὶ ἐντολοδόχος, ἐν τέλει δὲ ἐμπλεχθεὶς εἴς τινα ὑπόθεσιν ἧς ἕνεκα ἔμελλεν ἀφεύκτως νὰ καταδιωχθῇ ποινικῶς, ἔρριψε τὸ βάρος ὅλον ἐπὶ τοῦ συνυπαλλήλου του καὶ προφασισθεὶς ἀσθένειαν, παρητήθη τῆς ὑπηρεσίας. Ὁ πλοῦτος εἶχεν ἀποκτηθῆ· ἤδη τῷ ἐχρειάζοντο σχέσεις. Ἡ τύχη τὸν ἤνωσε μετὰ τῆς δουκίσσης, καὶ εὕδομεν πῶς ἐνυμφεύθη.

Ἄνθρωπος κατά τι λεπτότερος δὲν θὰ ἠρκεῖτο εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν ψυχρὰν διαγωγὴν τῆς συζύγου του· ἀλλ' ὁ Θεοδωρέγκος ἦτο τόσον αὐτάρεσκος, ὥστε δὲν προσεῖχεν εἰς τοιαῦτα μικρὰ πράγματα. Ἡ λαμπρότης τῶν ἰσχυρῶν τὸν κατεζάλισεν, ἀνέκφραστος δὲ ἦτο ἡ ἀγαλλίασίς του ὁσάκις ἐν τῷ θεάτρῳ συνέβαινε νὰ κάθηται πλησίον στρατηγοῦ, ἢ κατὰ τὸ χαρτοπαίγνιον πλησίον μεγιστᾶνος. Ἐπίτηδες εἶχε κατοικήσει δύο βήματα μακρὰν τῆς δουκίσσης, διότι καθ' ἑσπέραν ὁσάκις εἶχον ἀνάγκην τετάρτου, ἐτύγχανε τῆς τιμῆς νὰ παίζῃ χαρτία μετὰ τῆς ἐκλαμπρότητός της, χωρὶς ποτέ, ἐννοεῖται, καὶ νὰ κερδαίνῃ, ἵνα μὴ ἀπωλέσῃ τὴν εὔνοιάν της. Ἡ Ἐρριέτα δὲ τότε ἔμενε μόνη.

Ἀπό τινος χρόνου ἦτο ὑπερηυχαριστημένος καὶ σοβαρός. Εἶχε διαπραγματευθῆ τὴν ἀγορὰν —βέβαια ἐπ' ὀνόματι τῆς γυναικός του, ὡς συνειθίζεται—ὡραίου κτήματος ἐν Μικρᾷ Ῥωσίᾳ αὐτοῦ ἐκείνου ἐν ᾧ ὁ πατήρ του, πρὶν γείνῃ κυβερνητικὸς ὑπάλληλος, εἶχε διατελέσει ἁπλοῦς ὑπηρέτης. Τὸ κτῆμα τοῦτο πρὸ πολλοῦ ἐπεθύμει ν' ἀποκτήσῃ, καὶ κατὰ τὴν δημοπρασίαν κατεκυροῦτο ἤδη ὑπὲρ αὐτοῦ. Ἡ ἡμέρα τοῦ δευτέρου πλειστηριασμοῦ εἶχεν ὁρισθῆ. Ὁ Θεοδωρέγκος ὅσον τάχος ἐνδυθεὶς, ἐξῆλθεν εἰς τὸν προθάλαμον, ἔρριψεν ἐπ' ὤρων μάλλινον ἐπενδύτην καὶ ἠθέλησε νὰ φορέσῃ τὰς πηλοβατίδας.

— Τί ἀηδία εἶναι αὐτή! ἀνέκραξεν αἴφνης, τὰ καλόσια εἶναι τρυπημένα... Τίνος εἶναι αὐτά; Ἤπτο κάνεις ἐδῶ;—Κάνεις, ἀπεκρίθη ὁ ὑπηρέτης.

Ὁ Θεοδωρέγκος ἠπόρει τί νὰ σκεφθῇ. «Τὰ καλόσια φαίνονται ἐδικά μου, μοῦ ἔρχονται, πλὴν τίς τὰ ἔφερεν εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν; Δυσάρεστον! Ἐγὼ τοιαύτην ἀηδίαν δὲν φορῶ· ἀλλὰ χωρὶς καλόσια, θὰ βρέξω τὰ πόδια καὶ εἰμπορῶ νὰ κρυώσω, νὰ πάρω καταῤῥοήν, ἴσως βῆχα.... Πολὺ δυσάρεστον!

Ὁ Θεοδωρέγκος ἐξῆλθεν ἐφ' ἁμάξης, ὅλην δὲ τὴν ἡμέραν ἦτο δυσηρεστημένος, διότι, εἰς ἐπίμετρον, καὶ ἡ δημοπρασία εἶχεν ἀναβληθῆ.

ΙΓ' Ἀλλεπάλληλα.

Τί δὲ ἔπραττον ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Σούλτζ καὶ ἡ Ἐρριέττα; Οὗτοι ἐφαίνοντο οἱονεὶ ἀναλαβόντες νέαν ζωήν, αἱ δὲ ψυχαί των ὡπλίσθησαν διὰ νέας δυνάμεως ἐναντίον τῆς ἀμειλίκτου μοίρας. Καθ' ἑσπέραν, τοῦ Θεοδωρέγκου ἀπερχομένου εἰς τῆς δουκίσσης, ὁ Σούλτζ ἔβλεπε τὴν Ἐρριέτταν ἐν τῇ οἰκίᾳ της.

Θεωρῶν αὐτοὺς ἄλλος ξῆτις, ἄνθρωπος τοῦ συρμοῦ, θὰ ἐγέλα βέβαια. Ἐνίοτε ἐσιώπων ἀμφότεροι· ἄλλοτε δὲ ὁ Κάρολος διηγεῖτο τὰ τῆς παιδικῆς του ἡλικίας, ὡμίλει περὶ τοῦ φιλτάτου γέροντος διδασκάλου του· ἄλλοτε πάλιν ἡ Ἐρριέττα ἀνεπόλει τὴν προτέραν ζωήν της κατὰ τὴν πρώτην αὐτῆς γνωριμίαν μετὰ τοῦ Σούλτζ, ὅτε οὗτος τὴν εἶχε μυήσει εἰς τὰ μυστήρια τῆς μουσικῆς. Τότε ὁ Κάρολος ἐκάθητο ἐπὶ σκίμποδος παρὰ τοὺς πόδας αὐτῆς, καὶ θεωρῶν αὐτὴν μετ' εὐλαβείας, συνήνου τὸ διάπυρον αὐτοῦ βλέμμα μετὰ τοῦ οὐρανίου βλέμματος ἐκείνης. Καὶ τὸ βλέμμα ἐκεῖνο ἐξέφραζε καὶ τὰς παρελθούσας θλίψεις, καὶ τὴν ἐνεστῶσαν εὐδαιμονίαν, καὶ ἀόριστόν τινα ἐλπίδα καλλιτέρας, ἀγνώστου τύχης.

Αἴφνης φήμη διεδόθη ἐν Πετρουπόλει ὅτι ἡ δούκισσα Γ... λίαν ἐπικινδύνως ἀσθενεῖ καὶ τὴν εἶχεν ἤδη ἀποφασίσει ἰατρικὸν συμβούλιον.

Ὁ δὲ Θεοδωρέγκος ἦτο ἀπό τινος λίαν ἀνήσυχος καὶ ἔξεε τὸ μέτωπόν του. Τὸ κτῆμα εἶχεν ἀγορασθῆ, ἐφαίνετο δὲ ὅτι ὅλα τῷ ἐπετύγχανον· ἓν μόνον τὸν ἀνησύχει, ἡ ἀκατάπαυστος ἀλλαγὴ τῶν πηλοβατίδων του· αὗται, ὡς φαίνεται, ἠλλάσσοντο εἰς τὸν προθάλαμον ὅπου εὑρίσκετο καὶ τὸ ἐπανωφόριόν του. Καὶ τῳόντι τὸ πρᾶγμα ἦτο λίαν παράδοξον. Ἐπιθυμεῖ, π.χ. τὴν πρωΐαν, ἐν καιρῷ βροχερῷ, νὰ ἐξέλθῃ εἰς περίπατον; ἀντὶ τῶν νέων, ὡραίων πηλοβατίδων του, ὁ ὑπηρέτης τῷ παρουσιάζει ἄλλας, τοῦ αὐτοῦ μὲν μεγέθους, πλὴν ἐσχισμένας· ἂν δὲ συνέβαινε νὰ ἐπιπλήξῃ τὸν ὑπηρέτην καὶ νὰ τὸν διατάξῃ νὰ ῥίψῃ ἔξω τὸν βάρβορον ἐκεῖνον, ὡς ἔλεγε, τὴν ἑπομένην πρωΐαν ὁ θεράπων τῷ ἔφερε νέας πηλοβατίδας, λαμπρὰς καὶ ὡραιοτάτας... Τοῦτο τὸν ἐτυράννει, καὶ ἔγειναν ὕποπτος.

Μίαν τῶν ἡμερῶν ὁ Κάρολος ἐκάθητο παρὰ τοὺς πόδας τῆς Ἐρριέττης. Αἴφνης ἡ θύρα ἀνοίγεται βιαίως καὶ δύο πηλοβατίδες ἐκσφενδονίζονται μετὰ πατάγου ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δωματίου. Παρὰ τὴν θύραν ἵστατο ὁ Θεοδωρέγκος, ὁλοπόρφυρος ἐξ ὀργῆς. Ὁ Σούλτζ ἠγέρθη ὁρμητικῶς ἐκ τῆς θέσεώς του, ἡ Ἐρριέττα ἐκάλυψε διὰ τῶν χειρῶν τὸ πρόσωπον.

Ὁ Θεοδωρέγκος, κακεντρεχῶς μειδιάσας, ἐπλησίασε τὸν μουσικόν.

— Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ φορῶν ἄλλαι τὰ καλόσιά μου· ἀκούετε; Ἂν δὲ σεῖς ἀγαπᾶτε νὰ δίδετε ἀηδεῖς συναυλίας καὶ νὰ τρέχετε κατόπιν τῶν γυναικῶν, ἐγὼ ἀγαπῶ νὰ ῥίπτω τοὺς αὐθάδεις ἀπὸ τὸ παράθυρον, ἀκούετε;

— Σταθῆτε! ἀνεφώνησεν, ὁ Σούλτζ, ἂν ἡ ζωὴ δὲν σᾶς εἶναι περιττή!...

Ἡ Ἐρριέττα ἐρρίφθη ἐν μέσῳ αὐτῶν.

— Βρρρ... Μονομαχίαι, πιστόλια.—Ταπεινὸς δοῦλός σας! Ἐγὼ μὲ τοιούτους τρελλοὺς φέρομαι διαφορετικά. Καλῶ τοὺς ὑπηρέτας καὶ βλέπετε μονομαχίαν. Ἔξω ἀπ' ἐδῶ!—Ἀκούσατε! εἶπε μὲ πνιγομένην φωνὴν ὁ Σούλτζ, ἀκούσατέ με. Σᾶς ὁρκίζομαι εἰς τὴν μνήμην τῆς μητρός μου, ὁρκίζομαι εἰς πᾶν ὅ,τι ὑπάρχει ἱερὸν ἐν τῷ κόσμῳ, ὅτι ἡ γυνή σας εἶναι ἀθῶα.—Βρρρ... Εἰξεύρομεν ἡμεῖς τὰ τοιαῦτα, κύριε μουσικέ! Ἔχω σαρανταοκτὼ εἰς τὴν ῥάχιν καὶ εὔκολα δὲν ἀπατῶμαι!

Ἡ Ἐρριέττα ἠτένισεν ἀγερώχως τὸν σύζυγον της, καὶ στραφεῖσα πρὸς τὸν Σούλτζ.

— Κάρολε, εἶπεν ἠπίως καὶ ἐπισήμως, σὲ ἀγαπῶ!

Δάκρυα ἀνέβλυσαν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Σούλτζ.

— Σὲ ἀγαπῶ, διότι δὲν μετεβλήθης τὸ παράπαν, διότι ψυχικῶς ἦσο τοιοῦτος ὁποῖος ὤφειλες νὰ εἶσαι· καὶ ἁπλοῦς καὶ μέγας. Τοῦ λοιποῦ δὲν θὰ ἐπανέδωμεν ἀλλήλους· ἀλλ' ἐν καθαρᾷ συνειδήσει δύναμαι νὰ σοὶ εἴπω ἐπισήμως καὶ ἱερῶς, ἐνώπιον τοῦ ἀνθρώπου τούτου πρὸς τὸν ὁποῖον μὲ ἐπώλησαν·—σὲ ἀγαπῶ! Τώρα, Κάρολε, ἔσο γενναῖος, πρέπει νὰ χωρισθῶμεν!

Καὶ βραδέως προσελθοῦσα ἐπέθεσεν ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ Σούλτζ φίλημα ἀποχαιρετισμοῦ. Εἰς τὴν φωνήν, εἰς τὸν τρόπον τῆς Ἐρριέττης ἐνυπῆρχε τοσοῦτον μεγάλη ἀπόφασις, ὥστε ὁ Θεοδωρέγκος ἐφαίνετο ὡς ἀπολιθωθείς, καὶ σιωπῶν ἐνυγέτο ὑπὸ κακίας καὶ μίσους.

Τὸ πρόσωπον τοῦ Σούλτζ ἐκάλυψε θανάσιμος ὠχρότης, καὶ ῥίψας ἄγριον περὶ αὐτὸν βλέμμα, ὥρμησεν ἔξω τοῦ δωματίου.

— Πήγαινε εἰς τὸν διάβολον, κατηραμένε μουσικέ, ἐβρυχήθη ὁ Θεοδωρέγκος. Καὶ σεῖς, κυρία, δὲν ἐντρέπεσθε;... καὶ μὲ ποῖον; μὲ ἕνα ζητιάνον μουσικόν, τυχοδιώκτην χωρὶς ὄνομα; Ἄλλο πρᾶγμα μὲ τὸν δοῦκα Ν... ὄχι ὅτι εἶναι καλόν, ἀλλὰ πάντοτε προτιμότερον.— Ἐγὼ ἠγάπων τὸν Σούλτζ εἰς Βιέννην ἀκόμη. Σᾶς τὸ εἶπα πρὸ τοῦ γάμου μας.

— Ἀ, ἀ, ἀ! λοιπὸν αὐτὸς εἶναι ὁ φίλος! Ἐντροπή σας, κυρία! Φθάνουν πλέον αἱ φλυαρίαι μὲ τοὺς μουσικούς. Εἰς τὴν ἐξοχήν, εἰς τὴν ἐξοχήν!

Ἡ θύρα ἀνοίγεται ἐκ νέου καὶ εἰσέρχεται ὑπηρέτης τεθορυβημένος, ἄγγελος σπουδαίας εἰδήσεως—Ἡ δούκισσα ἀπέθανε!—Νάτα! ἐσκέφθη ὁ Θεοδωρέγκος, τὰ πράγματα περιπλέκονται, ἔρχονται ἀλλεπάλληλα, ἓν κατόπιν τοῦ ἄλλου! Τίς τὸ ἐπερίμενεν, ἄ; ἡ δούκισσα μᾶς ἄφησε χρόνους. Καὶ τώρα τί; πολὺ πιθανὸν μερικαὶ παλαιαὶ ὑποθέσεις νὰ μὲ φέρουν εἰς ἀμηχανίαν, δὲν ἔχω κἀνένα νὰ φροντίσῃ! Τὸ καλλίτερον, νομίζω, τώρα εἶναι νὰ τραπῇ κἀνεὶς εἰς φυγὴν τὸ γρηγορώτερον... Κυρία! εἶπε μεγαλοφώνως, ὕστερον ἀφ' ὅσα εἶδα, ἔπρεπε νὰ σᾶς διώξω χωρὶς πολλὰ πολλὰ καθόσον μάλιστα τώρα ἡ δούκισσά σας... ἀλλὰ τὸ οὐσιῶδες εἶναι ὅτι ὁ διάβολος μὲ παρεκίνησε ν' ἀγοράσω εἰς ὄνομά σας ἓν κτῆμα. Τώρα εἴμεθα συνδεδεμένοι καὶ θέλετε δὲν θέλετε θὰ ζήσετε μαζύ μου· θὰ σᾶς ὑποχρεώσω εἰς τοῦτο, ἀκούετε; Κοπιάσετε νὰ ἑτοιμασθῆτε· ἀναχωροῦμεν μαζὺ εἰς τὸ νέον κτῆμα εἰς Μικρὰν Ῥωσίαν. Ἀλλὰ μὴ ἀνησυχεῖτε· ἐκεῖ ὁ κόσμος ἀγαπᾷ τὴν μουσικὴν καὶ εὑρίσκει κἀνεὶς εὔκολα ὁλόκληρον ὀρχήστραν.

Ἡ Ἐρριέττα οὐδεμίαν ἔδωκεν ἀπόκρισιν· εἶχε λιποθυμήσει.

ΙΔ' Τὸ πεπρωμένον.

Μετὰ τρεῖς ἡμέρας, ἐν ὥρᾳ νυκτός, ὁ ἄνεμος ἐσύριζε γοερῶς ἀνὰ τὰς ἐρήμους τῆς Πετρουπόλεως ὁδούς. Ποῦ καὶ που οἱ φανοὶ διέχυνον τὴν αἴγλην των ἐπὶ τῆς ὑγρᾶς σινδόνης, ἣν εἶχε σχηματίσει ἡ φθινοπωρινὴ βροχή. Ἐκ τῶν παραθύρων τῶν οἰκιῶν τὰ φῶτα εἶχον ἤδη σβεσθῆ. Τὴν ὥραν ἐκείνην, ἐξήρχετο ἀπό τινος αὐλείου θύρας ὁδοιπορικὴ ἅμαξα.

Παρὰ τὴν θύραν ταύτην ἵστατο, ἔχων τὰς χεῖρας ἐσταυρωμένας ἐπὶ τοῦ στήθους, νεανίας, ὑπὸ τὴν ἔζαψιν τρομεροῦ πυρετοῦ. Ἡ βροχὴ ἐχύνετο ἐπ' αὐτοῦ ῥαγδαία, ἀλλ' οὗτος ἔμενεν ἀκίνητος.

Ὅτε ἡ ἅμαξα διῆλθε πρὸ αὐτοῦ, ἡ αἴγλη τοῦ φανοῦ αὐτῆς ἐφώτισε τὸ παραμεμορφωμένον αὐτοῦ πρόσωπον. Ἐν τῇ ἁμάξῃ ἠκούσθη ἀσθενὴς γυναικεία κραυγή. Ὁ νέος ἠθέλησε ν' ἀπαντήσῃ ἀλλ' ἡ φωνὴ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐξέλθῃ τοῦ λάρυγγος. Ἡ ἅμαξα ἀπεμακρύνθη βραδέως κροτοῦσα ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου. Ὁ κρότος τῶν τροχῶν μικρὸν κατὰ μικρὸν ἠλαττοῦτο καὶ ἐπὶ τέλους ἐξέλιπε, μετ' αὐτοῦ δὲ ἐφάνησαν ἐκλιποῦσαι καὶ αἱ δυνάμεις τοῦ νεανίου, ὅστις ἔκλινε τὴν κεφαλὴν καὶ ἀπῆλθε.

Διερχόμενος πρὸ τοῦ οἴκου τῆς δουκίσσης, ἔστη ἀκουσίως.

Τὸ προπύλαιον ἦτο φωταγωγημένον, ἡ θύρα ὀρθάνοικτος. Εἰσῆλθε καὶ ἀνέβη διὰ κλίμακος ἐστρωμένης διὰ μέλανος ἐριούχου, καὶ ἀσθενῶς φωτιζομένης. Ὁ πρῶτος θάλαμος ἦτο ὅλος κεκαλυμμένος διὰ μέλανος ἐριούχου φέροντος δουκικὰ οἰκόσημα. Ἐν τινι γωνίᾳ συγγενής τις ὑπνωττε βαθέως ἐπὶ ἕδρας, ἀναγνώστης δὲ ἔσβενε σιωπηλὸς τὰ περιττὰ κηρία. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δωματίου, ἐπὶ σανιδώματος κεκαλυμμένου ἐξ ἐπιχνόου ἔκειτο φέρετρον ὑσγινοβαφὲς ἐντός

τοῦ ὁποίου ἀνεπαύετο ἡ δούκισσα, ἔχουσα ἀσκεπὲς τὸ πρόσωπον.

Ὁ νεανίας διετέλει οἱονεὶ ὑπὸ τὸ κράτος φρικώδους καὶ παρατεταμένου ὀνείρου. Ἐπλησίασε τὸ φέρετρον καὶ καθεσθεὶς ἐπὶ τῶν βαθμίδων τοῦ μεγαλοπρεποῦς σανιδώματος, παρὰ τοὺς πόδας τῆς νεκρᾶς, ἔκλινε τὴν κεφαλὴν καὶ ἐβυθίσθη εἰς σκέψεις. Διά τινος παραδόξου ἰδεῶν ἀταξίας, τῷ ἐφάνη ὅτι εὑρέθη ἐν τῷ δωματίῳ ἐκείνῳ ἐν ᾧ διῆλθε τὰς καλλίστας, ἂν καὶ ἀστραπηδὸν παρελθούσας, στιγμὰς τῆς ζωῆς του. Ἡ Ἐρριέττα παρέστη ἐνώπιόν του ἐν ὅλῃ τῇ θαυμασίᾳ γοητείᾳ τῆς πρώτης νεότητος, τοῦ πρώτου ἐνθέρμου πάθους· καὶ τὸν ἠτένιζε τρυφερῶς διὰ τῶν κυανῶν, οὐρανίων ὀφθαλμῶν αὐτῆς, περικαλλὴς καὶ αἰθερία. Τὴν ἔβλεπε νοερῶς καὶ τὴν ἐθαύμαζε.

Ὁ ἀναγνώστης, ἰδὼν τὸν ξένον, ἔσπευσε νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ψαλτηρίου, ὑποτονθορίζων. Ὁ θλιβερὸς ἐπιτάφιος λόγος συνεφώνει ἀγρίως πρὸς τὰ ἐμπαθῆ ὀνειροπολήματα τοῦ Σούλτζ. Τὰ κηρία ἔχεον ἀμυδρὸν φῶς περὶ τὸ φέρετρον. Ἡ εἰκὼν ἦτο ἐκ τῶν παραδοξοτάτων...

Ὁ συγγενὴς ἀφυπνισθεὶς ἐπλησίασε τὸν Σούλτζ μετὰ τοῦ ἐμπρέποντος ἤθους εἰς ἀπαραμύθητον κληρονόμον.

— Ἠγαπᾶτε πολὺ τὴν μακαρίτιδα; ἠρώτησε δειλῶς.—Ναί, ἠγάπων τὴν μακαρίτιδα, ἀγαπῶ τὴν μακαρίτιδα, ἀπήντησεν ὁ Σούλτζ συνελθών. Ἀγαπῶ τὴν μακαρίτιδα ὄχι ὅμως αὐτὴν τὴν μακαρίτιδα... Ὁ Θεὸς νὰ συγχωρήσῃ τὴν μακαρίτιδά σας!

Ὁ συγγενὴς τὸν παρετήρει ἔκπληκτος.

— Εἰξεύρετε τί; αὐτή... ἡ δούκισσα... δούκισσα εἶναι ἢ ὄχι;... εἰξεύρετε τί ἤθελε νά με κάμῃ;... Ἤθελησε ν' ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὰ στήθη μου αὐτὴν μου τὴν καρδίαν... ὁποία γυνή, ἄ;... ὦ, εἶναι παμπόνηρον πλάσμα! Ἤθελησε πάλιν νὰ ὑποκριθῇ καὶ νὰ τὴν κλέψῃ κρυφά. Ἀλλ' ὄχι, ἐγὼ τὴν ὑποκρισίαν αὐτὴν τὴν γνωρίζω, γνωρίζω τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς τοῦ κόσμου. Σεῖς φρονεῖτε ὅτι σᾶς ἀγαπᾷ; Ψεῦδος, προσποιεῖται, πάντοτε προσποιεῖται. Εἰπατέ με τὴν ἀλήθειαν, νομίζετε ὅτι ἀπέθανε; ψεῦδος! προσποιεῖται, προσποιεῖται! Πάντα ταῦτα εἶναι προσποίησις! καὶ τὰ οἰκόσημα, καὶ τὸ φέρετρον καὶ σεῖς ὁ ἴδιος... ἀπάτη, προσποίησις!... Μακρὰν ἀπ' ἐδῶ! Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ Σούλτζ ἀνεκάγχασε καὶ ὥρμησεν ἔξω.

Ὁποῖον τρόμον ᾐσθάνθη ὁ σπουδαστής, ὅτε τὴν αὐγὴν εἶδε ἐξησθενωμένον καὶ παραλαλοῦντα τὸν φίλον του. Ὁ Σούλτζ ψηλαφῶν ἀνῆλθε μέχρι τῆς κλίνης του καὶ κατέπεσεν ἐπ' αὐτῆς. Τὰ μέλη του ἔτρεμον ἐκ τοῦ πυρετοῦ· ἀόριστα φαντάσματα τὸν ἐπίεζον. Τώρα μὲν τῷ ἐφαίνετο αἴφνης ὅτι ἡ κακὴ Μαργαρίτα ἔκλινεν ἐπ' αὐτοῦ καὶ τὸν ἠπείλει διὰ τοῦ γρόνθου της, τώρα δὲ ἔβλεπε μακρὰν τὴν σκιὰν γέροντος πολιοῦ φέροντος ἐρυθρόχρουν μαντήλιον περὶ τὸν τράχηλον, ὅστις τῷ ἔνευσε, καί, ὅμοιος ὀπτασίᾳ, ὁτὲ μὲν ἀπεμακρύνετο, ὁτὲ δὲ προσήρχετο, καὶ μυστηριωδῶς πρὸς αὐτὸν τὸν εἴλκυε. Αἴφνης τῷ ἐφάνη ὅτι εὑρέθη ἐνώπιον μεγίστου ἀμφιθεάτρου εἰς τὸ ὁποῖον συνῆλθεν ἡ οἰκουμένη ἅπασα. Καὶ ἰδοὺ ἡ Ἐρριέττα, ἐξ ὀνόματος πάντων, μειδιῶσα καὶ τὸ βλέμμα κάτω νεύουσα, τῷ προσφέρει στέφανον ἐκ δάφνης, πλὴν ἐν ἀκαρεῖ τὸ ἀμφιθέατρον ἐξαφανίζεται, ἀντὶ δὲ θεατῶν, συνωθοῦνται ἐκεῖ ἄπειρα κρανία φέροντα πηλοβατίδας, ἅτινα περιέρχονται νεύοντα καὶ ψιθυρίζοντα μεταξύ των... Καὶ αἴφνης πάντα ταῦτα μεταπίπτουσιν εἰς παράδοξον ἀόριστον χάος ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὁποίου ὁ ὑποδηματοποιὸς Μύλλερ μετὰ τῶν ἐργατῶν αὐτοῦ, ἡ δούκισσα μετὰ τοῦ ἐπιτελείου της καὶ ἅπασα ἡ πόλις περιδινοῦνται ἐν διαβολικῷ τινι καὶ μανιώδει χορῷ...

Οὕτω παρῆλθεν ἡ ἡμέρα ὅλη. Τὸ μαρτύριον ἐπετείνετο μᾶλλον καὶ μᾶλλον, ὁ σπουδαστὴς εἶχε σπεύσει πρὸ πολλοῦ εἰς ἀναζήτησιν ἰατροῦ ὅστις μόλις τὸ ἑσπέρας ἐπαρουσιάσθη.

Ὁ ἰατρὸς ἦτο ἀνὴρ εὐθύμου χαρακτῆρος. Ἔψαυσε τὸν σφιγμὸν τοῦ Σούλτζ.

— Λοιπόν, φίλε, ἀσχημα, καθὼς βλέπω, φαίνεται θὰ ταξειδεύσωμεν διὰ τὰ Ἠλύσια! Λυποῦμαι ὁποῦ δὲν μ' ἐφωνάξατε πρίν, εἶπε στραφεὶς πρὸς τὸν σπουδαστήν.—Ἀλλ' ἐγὼ ἀπὸ τὸ πρωὶ ἤμην εἰς τὴν οἰκίαν σας.—Τί νὰ κάμῃς, ἀδελφέ; ποῦ νὰ πρωτοτρέξῃς; Καλλίτεροί σας καὶ μὲ περιμένουν. Ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ, δὲν κάμνομεν τίποτε, Inflammatio cerebralis, εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμόν. Δύο ὧρας πρὶν ἂν ἐφλεβοτομεῖτο, θὰ ἀνελάμβανε. Τώρα, τετέλεσται. Τὸ πρωὶ Ὀ'ἀποθάνῃ.

Καὶ τρόντι πρὸς τὴν αὐγὴν οἱ σπασμοὶ τοῦ Σούλτζ μικρὸν κατὰ μικρὸν ἐπραύνοντο, ἡ ἀναπνοή του ἐξησθενοῦτο. Ὁ σπουδαστὴς τὸν ἐκράτει ἐν ταῖς ἀγκάλαις του. Μετ' ὀλίγον ἡσύχασε, ἡ κεφαλὴ ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ στήθους... καὶ ἐξέπνευσε. Ὁ σπουδαστὴς ἐποίησε τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ καὶ ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ μάρτυρος.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐκρούσθη ἡ θύρα.

— Τίς εἶναι; ἠρώτησεν ὁ σπουδαστής.

Εἰς τὸ δωμάτιον εἰσῆλθεν ὁ Μύλλερ κρατῶν μικρόν τι δέμα. Ἔφερε νέας λαμπρὰς πηλοβατίδας ἀντὶ τῶν πρώτων ἃς δὲν ἤθελε οὔτε ν' ἀναφέρῃ. Τὸ δέμα ἔπεσεν ἐκ τῶν χειρῶν του.

— Θεέ μου! τί εἶν' αὐτό; ἀνεφώνησε.—Τὸ πεπρωμένον! εἶπεν ὑποκώφως ὁ σπουδαστής.

Ὁ Μύλλερ ἐπλησίασε καὶ γονυπετήσας ἠσπάσθη τὴν χεῖρα τοῦ νεκροῦ.

Ἐν τῷ θαλάμῳ ἐπεκράτει μακρά, βαθεῖα, μυστηριώδης σιγή.

Ἐπὶ τέλους ὁ Μύλλερ ἠγέρθη, ἔλαβε κατὰ μέρος τὸν σπουδαστὴν καὶ τὸν ἠρώτησε μετ' ἐνδιαφέροντος.

— Τί, καὶ σεῖς εἶσθε μουσικός;—Ὄχι, ἐγὼ ἤθελα ν' ἀφιερωθῶ εἰς τὴν φιλολογίαν, ἀλλά...

— Ἀλλὰ τί;...

Ὁ νεανίας ἐκίνησε θλιβερῶς τὴν κεφαλὴν καὶ ἔδειξε τὸν νεκρόν.

— Καὶ τί θὰ κάμετε;...—Θὰ τὸν θάψω...

— Καὶ ἔπειτα;—Ἔπειτα ἀναχωρῶ διὰ τὸ χωρίον μου, πρὸς τὴν μητέρα μου.

Ἐν Γήσα, κατὰ Φεβρουάριον 1879. Π. Δ. Λεξιοτης.

Περὶ τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Συνελεύσεως ἐπὶ

ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

Περὶ τοῦ: ποία ἦτο ἡ Ἀρχὴ εἰς ἣν ἀνῆκεν ἡ ἀνωτέρω ἐν σελ. 481 παρατεθεῖσα σφραγίς, πότε ἡ Ἀρχὴ αὕτη κατεστάθη, καὶ ποῖα, ἦσαν τὰ καθήκοντα, τὴν περὶ τούτων πληροφορίαν ἔχομεν ἐκ τοῦ μέχρι τοῦδε ἐκδεδομένου μέρους τῆς Συλλογῆς τῶν *κατὰ τὴν ἀναγέννησιν τῆς Ἑλλάδος ἐπισήμων πράξεων*, ὑπὸ Α. Ζ. Μάμουκα, εἰς ἣν παραπέμπομεν τὸν ἐπιθυμοῦντα νὰ ἔχῃ λεπτομερεστέρας εἰδήσεις. Ἡμεῖς δ' ἐν συνόψει ἀφηγούμεθα τὰ ἑξῆς.

Κατὰ μῆνα Ἀπρίλιον τοῦ 1826 ἔτους συνεκροτήθη ἐν Ἐπιδαύρῳ (τὸ δεύτερον) Γ' Ἐθνικὴ Συνέλευσις· ἐν ἐποχῇ δηλαδὴ κρισιμωτάτῃ διὰ τὸ Ἔθνος ἐν γένει, καθόσον, πρὸς τοῖς ἄλλοις δυστυχήμασιν, ἐπέκειτο ὁ ἔσχατος τῶν κινδύνων καὶ εἰς τὸ τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος προπύργιον—τὸ ἡρωϊκὸν Μεσολόγγιον.

Ἐν τοιαύτῃ καταστάσει πραγμάτων ἡ Συνέλευσις ἔκρινε συμφέρον νὰ διακόψῃ τὰς ἐργασίας της «ἕως τὸν Σεπτέμβριον ἢ καὶ πρότερον»· καὶ νὰ προκαλέσῃ ὅλους τοὺς κατοίκους «νὰ τρέξω»σιν εἰς τὰ ὅπλα, ἐπειδὴ ὁ κίνδυνος παρήσιάζε»ται μέγας»· ἀντὶ δὲ τῆς ἄχρι τότε καθιστα»μένης Διοικήσεως ἐκ δύο σωμάτων—Βουλευτικοῦ καὶ Ἐκτελεστικοῦ—κατέστησε *Διοικητικὴν Ἐπιτροπήν*, ἐνδεκαμελῆ: «διὰ νὰ κυβερνᾷ »τὰ πολιτικὰ καὶ τὰ πολεμικὰ μὲ περισσοτέραν »δραστηριότητα»· ἅμα δὲ καὶ συγχρόνως κατέ»στησεν ἑτέραν ἐκ δεκατριῶν μελῶν ἐπιτροπὴν ὀνομασθεῖσαν *Ἐπιτροπὴ τῆς Συνελεύσεως* καὶ ἀνέθηκεν εἰς αὐτήν, πρὸς τοῖς ἄλλοις, κύριον καθῆκον καὶ χρέος, τὸ νὰ συνεννοῆται μετὰ τοῦ τότε ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρέσβεως τῆς Ἀγγλίας Κ. Κάννιγγ, καὶ ἐνεργήσῃ δι' αὐτοῦ τὴν διαπραγμάτευσιν εἰρήνης μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῆς Ὀθωμανικῆς Πύλης, θεμελιώδη βάσιν ἔχουσαν τὸ νὰ μὴ ζήσωσιν εἰς τὸ ἑξῆς οἱ Ἕλληνες ὑπὸ τοὺς Τούρκους, καὶ «νὰ μὴ ἀποκοπῇ ἀπὸ »τὴν ὁλομέλειαν τῆς Ἑλλάδος κἀνὲν τῶν μερῶν »τὰ ὁποῖα ἐπίασαν τὰ ὅπλα, ἔκαμαν θυσίας, »καὶ ἔχυσαν αἵματα ὑπὲρ τῆς Ἐλευθερίας»· ἐν δ' ἀποτυχίᾳ τῆς διὰ τοῦ εἰρημένου Πρέσβεως διαπραγματεύσεως, «νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν βοήθειαν εἴτε γενικῶς ἀπὸ ὅλας τὰς Δυνάμεις τῆς Εὐρώπης, εἴτε μερικῶς, καθὼς ἡ περίστασις τῇ ὑπαγορεύσῃ».—Νὰ προσλάβῃ κατ' ἰδίαν ἐκλογὴν Γενικὸν Γραμματέα, «προσυπογραφόμενον εἰς ὅλα τὰ ἔγγραφά της, ἅτινα θέλουσιν ὑπογράφεσθαι ὑπὸ πάντων, ἢ ὑπὸ τῶν δύο τρίτων, τῶν μελετῶν αὐτῆς καὶ σφραγίζεσθαι *διὰ τῆς σφραγῖδός της*· καὶ—Νὰ κρατῇ ἀκριβῆ ἔκθεσιν τῶν πρακτικῶν της, διὰ νὰ δώσῃ λόγον τῶν πράξεών της εἰς τὴν Ἐθνικὴν Συνέλευσιν».

Τὰ ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ἐκλεχθέντα μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης ἦσαν: ἐκ μὲν τῆς Πελοποννήσου· ὁ Πατρῶν Γερμανός, Πανοῦτζος Νοταρᾶς, Ἀναγνώστης Κοπανίτσας, Ἀναστάσιος Λόντος καὶ Γ. Δαρειώτης. Ἐκ δὲ τῆς στερεᾶς Ἑλλάδος· ὁ Ἄρτης Πορφύριος, Σπυρίδων Καλογερόπουλος καὶ Γ. Αἰνιάν· ἐκ τῶν ναυτικῶν νήσων· ὁ Βασίλειος Ν. Μπουδούρης, Γεώργιος Μπούκουρης καὶ Νικόλαος Ι. Βελισσάριος. Ἐκ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου, ὁ Ἐμμαν. Ξένος, καὶ ἐκ τῆς Κρήτης, ὁ Ν. Ῥενιέρης. Γενικὸν δὲ γραμματέα της προσέλαβε κατ' ἰδίαν ἐκλογὴν ἡ Ἐπιτροπὴ τὸν Χ. Κλονάριν. (Βλ. τόμ. Α', σελ. 68-69, 74-75, 79-80, 90-98, 132 καὶ ἑπομ. -Τόμ. Ε', 10-11, 21-22.)

Μετὰ παρέλευσιν ἐννέα περίπου μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, συνῆλθον οἱ τὴν ἐν Τροιζῆνι Γ' Ἐθνικὴν Συνέλευσιν συγκροτήσαντες Πληρεξούσιοι τοῦ Ἔθνους· α' Ἐν τῇ Γ' τῶν προκαταρκτικῶν συνεδριάσεών των (τῇ 16 Φεβρουαρίου 1827) ἀπεφάσισαν τὴν ἀπὸ πάσης περαιτέρω ἐνεργείας παῦσιν τῆς *Ἐπιτροπῆς τῆς Συνελεύσεως*, καὶ προσεκάλεσαν αὐτὴν νὰ μεταβῇ ἔνθα συνεδρίαζον, συνεπιφέρουσα ὅλα τὰ πρακτικά της πρὸς δὲ καὶ *τὴν σφραγῖδα* διὰ νὰ δώσῃ λόγον τῶν πράξεών της.» Τὴν παῦσίν της δὲ ἐγνωστοποίησαν καὶ εἰς τὸ μνημονευθέντα Κ. Πρέσβυν τῆς Ἀγγλίας ἐν Κωνσταντινουπόλει, παρακαλέσαντές τον ν' ἀπευθύνεται τοῦ λοιποῦ πρὸς αὐτὴν τὴν Συνέλευσιν (Τόμ. ς', σελ. 82, 84, 85 σημ. 1, 86-91· καὶ Τόμ. Ζ', σελ. 153-155 σημ. 1.)

Τοιοῦτον εἶν' ἐν συνόψει τὸ ἱστορικὸν τῆς *Ἐπιτροπῆς τῆς Συνελεύσεως*, τῆς σφραγῖδος τῆς ὁποίας παρεθέσαμεν τὸν τύπον.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 28 Ἰουλίου 1879. Α. Ζ. Μ.

ΑΝΕΜΟΚΙΝΗΤΟΙ ΥΔΡΑΝΤΑΙΑΙ

Πρὸ εἴκοσι σχεδὸν ἐτῶν εἰσὶν ἐν χρήσει μηχανήματα διὰ τοῦ ἀνέμου κινητὰ πρὸς κίνησιν τῶν διαφόρων εἰδῶν τῶν ὑδραντλιῶν. Ἕνεκα ὅμως τῆς μεγάλης αὐτῶν ἀξίας, καὶ τοῦ ἀτελοῦς αὐτῶν μηχανισμοῦ, ἡ χρῆσις αὐτῶν ἦτο κατ' ἀρχὰς περιωρισμένη.

Πρὸ πέντε ἐτῶν αἱ ἀνεμοκίνητοι αὗται μηχαναὶ ἐτελειοποιήθησαν τὰ μέγιστα. Γενόμεναι δὲ ἁπλούστεραι καὶ στερεώτεραι, πρὸς δὲ τούτοις καὶ εὐθηνότεραι κατὰ τὴν ἀξίαν, διεδόθησαν οὐ

μόνον γενικῶς ἐν Εὐρώπῃ, ἀλλὰ καὶ ἐν Ἀμερικῇ.

Διατρίβων πέρυσιν ἐν Γερμανίᾳ, εἶδον ἐν χρήσει τὰς μηχανὰς ταύτας εἰς ὅλως ἀνύδρους καὶ ξηρὰς χώρας, ἐθαύμασα δὲ πῶς μετεβλήθη τὸ πρότερον ξηρὸν καὶ γυμνὸν ἀμμῶδες ἔδαφος, ἐφ' οὗ τανῦν ὑπάρχει ἄφθονος καὶ ζωηρὰ βλάστησις, ἣν θεωρῶν τις οὐδόλως ὑποθέτει ὅτι εὑρίσκεται ἐπὶ ἀνύδρου χώρας.

Ἐνταῦθα περιγράφω μίαν τοιαύτην ἀνεμοκίνητον μηχανήν, ἐκ τῶν πολλῶν εἰδῶν, ἅτινα κατασκευάζουσι τὰ ἐν Εὐρώπῃ μηχανουργεῖα.

Ἐν φρέατι, ἐνίοτε 20 μέτρων βάθους, ὑπάρχει κατασκεύασμα ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου πρὸς στήριξιν τῆς ἐπὶ τοῦ ἄνω αὐτοῦ ἄκρου εὑρισκομένης ἀνεμοκινήτου πτέρυγος. Ἡ πτέρυξ δὲ αὕτη δὲν στρέφεται μόνον κατὰ τὴν ἑκάστοτε πνοὴν τοῦ ἀνέμου, ἀλλὰ τὰ τμήματα αὐτῆς ἀνοίγονται μὲν ὅταν τὸ ρεῦμα τοῦ ἀέρος εἶνε ἀσθενές, συγκλείονται δὲ κατὰ μικρὸν ὅταν εἶνε ἡ καθόσον γίνεται ἰσχυρότερον. Ἡ τελευταία αὕτη ἰδιότης εἶνε ἡ σπουδαιοτάτη τελειοποίησις τοῦ μηχανήματος, διότι δι' αὐτῆς κατορθοῦται σύμμετρος κίνησις τῆς ἀντλίας, ἥτις ὑπάρχει ὀλίγα μέτρα ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος τοῦ φρέατος, ὅπως δι' αὐτῆς μετοχετευθῇ ἀπὸ τοῦ βάθους τὸ ὕδωρ εἰς ἑτέραν μικρὰν συναγωγὴν ἢ δεξαμενὴν κειμένην ἄνω τοῦ στομίου τοῦ φρέατος. Ἡ δεξαμενὴ δὲ αὕτη κεῖται ἀναλόγως τῆς ἀνάγκης ὀτὲ μὲν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ὀτὲ δὲ πολὺ ὑπεράνω αὐτοῦ. Κατὰ τὴν τελευταίαν δὲ ταύτην περίπτωσιν κατασκευάζονται καὶ πίδακες ἢ προσαρμόζονται σωλῆνες ἐλαστικοὶ δ' ὧν καταῤῥαντίζονται τὰ δένδρα δίκην βροχῆς.

Ἔλθωμεν νῦν καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας. Ὁ ἐξερχόμενος τῆς πόλεως ταύτης καὶ θαυμάζων τὰς ὡραίας μορφὰς τῶν ὀρέων, αἵτινες παρέχουσιν ἡμῖν ὅλας τὰς ἀποχρώσεις τοῦ φωτός, ἰδίως δὲ κατὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, χαίρει τὰ μέγιστα ἐνδομύχως διὰ τὰ δῶρα ταῦτα τῆς φύσεως. Ἀλλὰ πόσῳ ἤθελεν εἶναι χαριέστερον, ἐὰν ἐπὶ τῆς πρὸς τὸν Ὑμηττὸν ἀγούσης εὕρισκέ τις καὶ ἄλλας ὁάσεις ὁμοίας π. χ. πρὸς τὴν τοῦ κ. Παυλίδου! Πείθεταί τις ἀκουσίως ὅτι εἶνε δυνατὸν οἱ γυμνοὶ καὶ ξηροὶ ἀγροὶ περὶ τὰς Ἀθήνας διὰ τῶν ἄνω ἀνεμοκινήτων μηχανῶν νὰ μεταβληθῶσι σχεδὸν ἀκόπως καὶ ἐν βραχεῖ χρόνῳ εἰς παραδείσους ῥέοντας μέλι καὶ γάλα. Ὁ ἰδὼν τὰς ὡραίας δενδροστοιχίας τῶν ἀπὸ τοῦ Schönbrunn πρὸς τὸ Saxenburg, θὰ πεισθῇ ὅτι καὶ ἡμεῖς δυνάμεθα νὰ βαδίζωμεν ἐν πυκνῇ σκιᾷ καὶ ἐν ὁδοῖς ἐστερημέναις ὅλως κονιορτοῦ ἀπὸ Ἀθηνῶν εἰς Πειραιᾶ, ἀπὸ Ἀθηνῶν εἰς Κηφισσιὰν καὶ ἀπὸ Ἀθηνῶν εἰς Φάληρον κτλ., ἐὰν ἐν ἀποστάσει 300-400 μέτρων θέσωμεν εἰς ἐνέργειαν τὰς ἄνω μνησθείσας ἀνεμοκινήτους μηχανάς.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 25 Ἰουλίου 1879. Ε. Τσιλλερ.

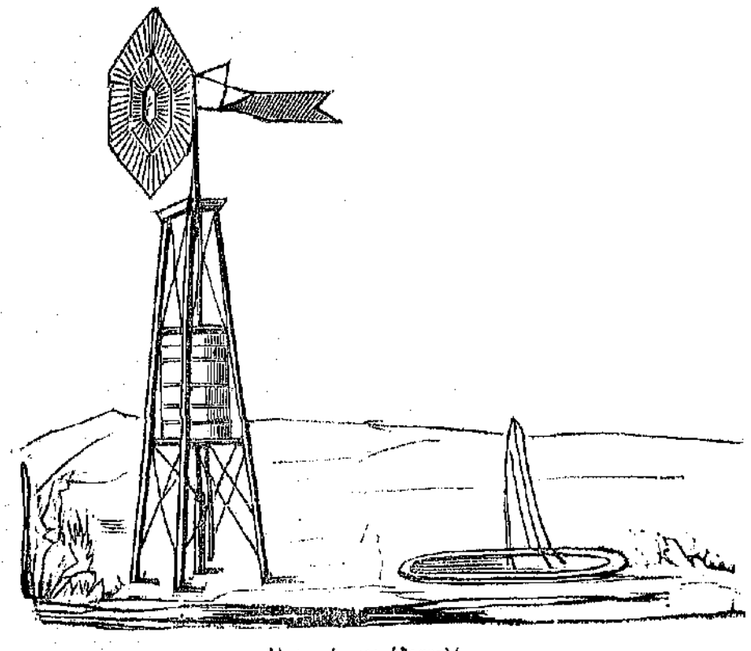

Ἀνεμοκίνητος ὑδραυλία.

ΠΩΛΗΣΙΣ ΕΤΟΙΜΩΝ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ

Εἷς τινας ἀγορὰς τῆς Κωνσταντινουπόλεως, μεταξὺ τῶν πωλούντων σιδηρικά, κομβολόγια, καπνοσύριγγας, δένδρα, ἄνθη, ὀπωρικά, πτηνὰ καὶ ὑφάσματα, βλέπει τις ἀραδιασμένους ὑπὸ σκηνὰς αὐτοσχεδίους καὶ τοὺς ἀναφορογράφους, οἱ ὁποῖοι, καθήμενοι σταυροποδητὶ ἐπὶ μιᾶς χαμαιζήλου ψιάθου, χωρὶς ἄλλου τινὸς ἐπίπλου, παρὰ τὸ ἀριστερὸν αὐτῶν γόνυ ἀντὶ τραπέζης καὶ ἑνὸς μικροῦ μπεσ-ταχτᾶ, πωλοῦσιν ὄχι μόνον ἀναφοράς, ἀλλὰ καὶ *ἐπιστολὰς ἑτοίμους!* (χαζὶρ-μεκτούμπ), τῶν ὁποίων δὲν λείπει εἰμὴ μόνον ἡ ὑπογραφή, ἡ ἐπιγραφὴ καὶ ἡ ἡμερομηνία· τὰ δὲ ἄλλα περιστατικὰ εἶνε σχεδὸν πάντοτε γνωστά, ἡ υἱὸς γράφων πρὸς τὸν πατέρα του ὅτι εὐωδώθη καὶ ὑγιαίνει, ἡ σύζυγος στέλλων πρὸς τὴν γυναῖκά του τὸ προϊὸν τῶν κόπων του, ἢ φίλος ἐρευνῶν τὰ περὶ τῆς ὑγείας τοῦ φίλου του κτλ.

Σ. Δ. Βυζαντιος.

ΔΙΚΗ ΠΕΣΟΥΣΑ ΕΞ ΟΥΡΑΝΟΥ

Κατ' αὐτὰς μέλλει νὰ ἐκδικασθῇ ἕν τινι πόλει τῆς Γαλλίας δίκη περιεργοτάτη καὶ ἱκανῶς διασκεδαστική.

Χωρικός τις εἶδε πεσόντα ἐξ οὐρανοῦ ἀερόλιθον. Συνελθὼν μετ' οὐ πολλὴν ὥραν ἐκ τοῦ τρόμου του ἐξῆλθεν εἰς ἀναζήτησιν τοῦ ἀερολίθου, ὃν καὶ εὑρὼν ἐπώλησεν εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς πόλεως ἀντὶ διακοσίων φράγκων. Γενομένου τοῦ πράγματος γνωστοῦ, ἡ ἰδιοκτήτρια τοῦ ἀγροῦ εἰς ὃν κατέπεσεν ὁ ἀερόλιθος, ἀπῄτησε δικαστικῶς παρὰ τοῦ χωρικοῦ ἢ τὸν ἀερόλιθον ἢ δεκακισχιλίων φράγκων ἀποζημίωσιν. Ὁ χωρικὸς καταδιωκόμενος ὑπὸ τῆς γυναικὸς καταφεύγει εἰς τὸ Μουσεῖον, ὅπερ καταφεύγει καὶ αὐτὸ εἰς τὸ Μουσεῖον τῶν Παρισίων, ὅπερ διὰ τοῦ ἐπιφανοῦς καθηγητοῦ Δωβραὶ ἀποκρίνεται ὅτι ἡ συνήθης τιμὴ τῶν ἀερολίθων εἶνε διακόσια πεντήκοντα μόνον φράγκα.

Κυρία Σ*

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

θ'

ΤΗ ΚΥΡΙΑ Χ**—ΕΙΣ ΑΓΚΕΡΝΗΝ. (Ἐν Ἑλβετίᾳ).

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 25 Ἰουλίου 1879.

Ἡ κωμικοτραγική μου διήγησις τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος τοσοῦτον ἐξετάθη, ὡς εἴδες, καὶ τοσαύτας ἔλαβε διαστάσεις, κατὰ τὴν φράσιν κοινοβουλευτικοῦ τινος ῥήτορος, ὥστε μ' ἐμπόδισε νὰ ἐκκαθαρίσω μαζύ σου τὸν ἑβδομαδιαῖόν μου λογαριασμόν, καὶ μ' ἄφηκε μάλιστα ὑπὸ τὸ βάρος καθυστερούντων, ἅτινα σπεύδω νὰ πληρώσω σήμερον, μὴ θέλουσα νὰ μεμηθῶ κατὰ τοῦτο τοὺς *μᾶλλον φορολογουμένους* εὐδαίμονός τινος χώρας, ὧν αἱ πρὸς τὸ δημόσιον ταμεῖον ὀφειλαὶ ἀναβαίνουσι μέχρι σήμερον εἰς τὸ ἀσήμαντον ποσὸν τῶν ἑβδομήκοντα περίπου... ἑκατομμυρίων.

Καὶ ἐν πρώτοις λοιπὸν ἂς σοῦ ἀναφέρω τὴν συναυλίαν Frigeri, τὴν ὁποίαν ἀπηλαύσαμεν πρὸ δεκαπέντε ἡμερῶν ἐν Φαλήρῳ. Δὲν ἐνθυμοῦμαι τώρα, τίς μοχθηρὸς μουσικολόγος ἔγραψέ ποτε, ὅτι ἡ μουσικὴ κατήντησε σήμερον θόρυβός τις ἱκανῶς δυσάρεστος, διαφέρων παντὸς οἱουδήποτε ἄλλου θορύβου κατὰ τοῦτο καὶ μόνον, ὅτι πληρώνεται ἀκριβότερα. Ἀγνοῶ, ποία μουσικὴ ἀκρόασις προὐκάλεσε τὸν φοβερὸν αὐτὸν ἀφορισμὸν τοῦ κριτικοῦ ἐκείνου· ὑποθέτω ὅμως, ὅτι θὰ ἦτο πρώτη τοὐλάχιστον ἐξαδέλφη, ἂν ὄχι καὶ ἀδελφή, τῆς μοναδικῆς συναυλίας, τὴν ὁποίαν μᾶς προσέφερεν ἡ ἐν Ἀθήναις ἐπίδημος ἰταλὶς ἀοιδός. Αἱ Ἀθῆναι, βλέπεις, ἐξομοιοῦνται ὁλονὲν πρὸς τὰ μεγάλα κέντρα τοῦ δυτικοῦ πολιτισμοῦ. Ἀφοῦ ἀπέκτησαν operette bouffe, ὡς οἱ Παρίσιοι, καὶ season ὡς τὸ Λονδῖνον καὶ Damenorchester ὡς ἡ Βιέννα, ἤρχισαν ἀπό τινος ν' ἀποκτῶσι καὶ μουσουργοὺς ἐπιδήμους, οἵτινες φέρουσιν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὸν πλάνητα πόδα των εἰς τὴν κλασικὴν χώραν τῶν ὡραίων τεχνῶν, θηρεύοντες μὲν ἴσως καὶ αὐτοὶ τὰ φειδωλὰ κέρματα τῶν Ἀθηναίων, ὡς οἱ δεκαετεῖς ἀλῆται φορμιγκταὶ τῆς Μεσσήνης καὶ τοῦ Τράνι, ἀλλὰ παθοῦντες ἰδίως νὰ προσθέσωσι κλάδον ἐλαίας Ἀττικῆς εἰς τοὺς λοιπούς των στεφάνους. Ἡμεῖς δέ, ἄνθρωποι πρακτικοί, φειδόμεθα μὲν τῶν κερμάτων, ὅσα καὶ ἂν ἐξεχείλισαν ἐσχάτως ἐν Ἑλλάδι αἱ χάλκιναι εἰκόνες τοῦ βασιλέως ἡμῶν, ἀφειδοῦμεν ὅμως στεφάνων καὶ πανηγυρισμῶν, διότι... die kosten ja nichts, ὡς λέγουσιν οἱ πολὺ ἡμῶν πρακτικώτεροι γερμανοί. Οὕτω θ' ἀνέγνωσες βέβαια εἰς τὰς ἀθηναϊκὰς ἐφημερίδας, τὰς ὁποίας σοῦ ἐκόμισε τὸ παρελθὸν ταχυδρομεῖον, τοὺς θριάμβους τῆς ἰταλίδος ψαλτρίας, ἀλλὰ θὰ παρετήρησες συνάμα, ὅτι τῶν θριάμβων αὐτῶν πολὺ ἄραιοι ὑπῆρξαν οἱ μάρτυρες. Μεταξὺ αὐτῶν ὑπῆρξα δυστυχῶς καὶ ἐγώ· τὸ δὲ *μαρτύριόν* μου διήρκεσε δύο περίπου ὥρας. Εὐτυχῶς ὅμως «*ὁ τετρώσκων καὶ πάλιν ἰάσεται*», λέγει ἡ γραφή. Τὸ μαρτύριόν μου εἶχεν ἐν ἑαυτῷ καὶ τὴν θεραπείαν του. Ἡ φωνὴ τῆς K. Frigeri ἦτο τοσοῦτον μετριοφρόνως ὀλίγη καὶ τοσοῦτον δειλῶς οἰκονομική, οἱ δὲ συμπαραστατοῦντες αὐτῇ μουσουργοὶ τοσοῦτον συμπαθῶς εἶχον ἀποσυρθῆ εἰς τὰ μύχια βάθη τῆς φαληρικῆς σκηνῆς, ἵνα μὴ καταστήσωσι φαίνεται προδηλοτέραν διὰ τῆς παραβολῆς τὴν φωνητικὴν ἀνέχειαν τῆς ψαλτρίας, ὥστε ἡ ὅλη συναυλία δὲν ὑπερέβη τὴν εὐάρεστον *διαπασῶν* ὑποκώφου τινος μορμυρισμοῦ, συγχεομένου μυστηριωδῶς πρὸς τὸν ἤρεμον φλοῖσβον τῶν ἐπὶ τῶν ἄμμων τοῦ Φαλήρου ἐκπνεόντων κυμάτων. Ἐβλέπομεν τὴν ἀοιδὸν ἀνοίγουσαν τὰ χείλη καὶ χειρονομοῦσαν μετὰ πάθους πολλοῦ, ἐβλέπομεν τοὺς μουσικοὺς σύροντας εὐσυνειδήτως τὰ τόξα των ἐπὶ τῶν χορδῶν, ἀλ-

λὰ τόσον καὶ μόνον. Ἡ μυστικὴ ἡμῶν ῥέμβη δὲν ἐταράσσετο· ἐφανταζόμεθα ὅτι εἴχομεν ἐμπρός μας κινεζικήν τινα σκιοπαιδιάν, καὶ . . . ἤμεθα κῦχαριστημένοι. Μόλις που καὶ που ἡ φωνὴ τῆς ψαλλούσης ἔκρινε καλὸν νὰ βεβαιώσῃ τὴν ὕπαρξιν αὐτῆς δι' ἐκτάκτου ἀγώνος, καὶ κραυγή τις τότε ὀξεῖα μᾶς ἐξήγειρε τοῦ ὕπνου, ὡς ψυχροῦ λουτροῦ καταῤῥάκτης ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὀπιοφάγου κινέζου. Ἀλλὰ τὰ ἔκτακτα αὐτὰ ἦσαν σπάνια· ἡ δὲ καθόλου τῆς μουσικῆς ἡμῶν διασκεδάσεως ἐντύπωσις ὡμοίαζε πρὸς τὴν παράδοξον ἐκείνην καὶ μυστηριώδη συγκίνησιν, ἣν προξενεῖ φωνὴ ἐγγαστριμύθου.

Ἔρχομαι τόρα εἰς τὸν papa Lavergne. Τὸν ἐνθυμεῖσαι, τὸν εὔσωμον ἐκεῖνον καὶ φαιδρὸν Ὀλύμπιον Δία, ὅστις, ἐπιδεικνύων εἰς τὴν χορείαν τοῦ δωδεκαθέου τὰς εὐσάρκους του κνήμας, ἀνεφώνει μετὰ δικαίας ὑπερηφανείας: et pas de coton; Τὸν ἐνθυμεῖσαι βέβαια· τὸν ἐθαυμάσαμεν μαζὺ κατὰ τὸ 1871, ὅτε ἀπετέλει τὸν ἀκράδαντον στῦλον τοῦ γαλλικοῦ θεάτρου τῶν Ἀθηνῶν. Τὸν ἐχειροκροτήσαμεν τότε ὡς Général Boum καὶ ὡς Jupiter, ἤλπιζον δὲ νὰ τὸν χειροκροτήσω καὶ ἐφέτος, ὅτε ἡ διεύθυνσις τοῦ φαληρικοῦ θεάτρου ἐνόμισε πρόσφορον νὰ καρυκεύσῃ τὰ μουσικά της μαγειρεύματα διὰ τῶν ἐκ τοῦ παρελθόντος εὐαρέστων ἀναμνήσεων τῶν θεατῶν. Ἦλθε λοιπὸν καὶ πάλιν καὶ ἀνέβη εἰς τὸ Φαληρικὸν σανίδωμα ὁ Ζεὺς τοῦ 1871. Πόσον ὅμως μεταβεβλημένος! Πόσον ἰσχνὸς καὶ μεμαραμμένος ὁ ταλαίπωρος! Οὔτε παρειαὶ πλέον στρογγύλαι, οὔτε κνῆμαι στρογγυλώτεραι, οὔτε κοιλία στρογγυλωτάτη. Πωφόλυγες ἦσαν πάντα καὶ διεῤῥάγησαν. Καὶ αὐτοὶ νομίζω οἱ τρεῖς τέσσαρες ὀδόντες τοῦ *πατρὸς ἀνδρῶν τε θεῶν τε*, οἵτινες ἐπένθουν ἄλλοτε ἐν ἐρημίᾳ τὴν στέρησιν τῶν ἀδελφῶν των, μετέβησαν εἰς ἐντάμωσιν ἐκείνων, καὶ τὸ ἄσμα τοῦ ἐφετεινοῦ Διὸς ἦτο ἀναρθρός τις φωνή, βαρεῖα μὲν ὡς πάντοτε καὶ ἠχηρά, ἀλλὰ τίποτε περιπλέον. Φαντάσου τὴν ἀπογοήτευσιν τῶν παλαιῶν του θαυμαστῶν. Φαντάσου δὲ καὶ τὴν λύπην αὐτῶν, ὅτε τὴν ἑπομένην πρωΐαν ἠκούσθη αἴφνης καθ' ὅλην τὴν πόλιν ἡ ἀπαισία εἴδησις, ὅτι ὁ Ζεὺς οὗτος ὁ κατεσκληκὼς καὶ ἠρειπωμένος, οὗτινος τὸ παρελθὸν κἂν μεγαλεῖον ἐπέβαλλε τὸν σεβασμόν, μετηνέχθη ἀπὸ τοῦ χαρτίνου του Ὀλύμπου εἰς τὰς πολιτικὰς φυλακάς. . . διὰ χρέη! Ἀστεῖός τις, ἀλλὰ σκληροκάρδιος, καὶ ἀπαθὴς πρὸς τὸ φοβερὸν αὐτὸ δυστύχημα τοῦ Φαληρικοῦ Ὀλύμπου, εἶπεν, ὅτι εἰς τὸ νέον του violon θὰ ἐννόησεν ὁ Ζεὺς πόσον τερπνὸν ἦτο καὶ ποοτιμότερον τὸ violon τοῦ Ὀρφέως. Τὸ λογοπαίγνιον εἶνε ἀσχημον, ὡς βλέπεις, καὶ διὰ τὸν δυστυχῆ Lavergne ἦτο πολὺ ἀσχημότερον. Εὐτυχῶς εὑρέθη φαίνεται θεός τις ἀπὸ μηχανῆς, ἰσχυρότερος τοῦ Διός, καὶ ἀπεφυλάκισε τὸν νεφεληγερέτην. Τὸν ἔχομεν λοιπὸν καὶ πάλιν, μέχρις οὗ φυτρώσῃ κανεὶς ἄλλος δανειστής. Δὲν νομίζεις, ὅτι ἂν ἐγνώριζε τὴν περιπέτειαν αὐτὴν ὁ Heine, θὰ ἔγραφε Les Dieux en prison, ἀντὶ νὰ γράψῃ Les Dieux en exil;

Ἰδού, ἐξώφλησα τὰ καθυστεροῦντά μου καὶ μεταβαίνω εἰς τὸν *τρεχούμενον*, ὡς λέγουσιν οἱ ἔμποροι. Ἐπειδὴ δὲ εἶπα τὴν λέξιν *τρεχούμενος*, ἠξεύρεις ποία εἶνε σήμερον ἡ πλέον *τρεχούμενη διασκέδασις* (μεταφράζω κατὰ τὸν συρμὸν l'amusement le plus couru) τῶν Ἀθηνῶν; Ἡ Lilly! ἀγαπητή μου. Σὺ δὲν γνωρίζεις βέβαια τὴν Lilly! Δυστυχὴς θνητή! Ἡ Lilly, φιλτάτη μου, εἶνε χαριτωμένη τις Ἀγγλίς, τραγῳδίστρια τῶν ἐν ὑπαίθρῳ σκηνῶν, ὀλίγον χορεύτρια, κάπως μίμος, πολὺ πολὺ ὅμως εὔμορφη, καὶ πολὺ περισσότερον εὐμελὴς καὶ εὔσωμος. Διὰ νὰ ἐννοήσῃς δὲ πόσον εἶνε εὔσωμος ἡ νέηλυς τραγῳδίστρια τοῦ Κήπου τῶν Μουσῶν, ἀρκεῖ νὰ σοῦ ἀναφέρω, ὅτι κυρία τις πρό τινων ἡμερῶν καθημένη πλησίον μου,—ὁμοιάζουσα δέ, σημείωσαι καλῶς, τζέρσον τῆς περουσινῆς ἐσοδείας,—δὲν ἠδυνήθη νὰ καταστείλῃ τὴν ἱερὰν της ἀγανάκτησιν, βλέπουσα τὰς τορευτὰς κνήμας τῆς Ἀγγλίδος διαγραφομένας ὑπὸ τὸ ῥοδόχρουν της πλέγμα· «Ἀχ! τί ἐντροπή!» ἀνεφώνησεν· ἐγὼ ἐμειδίασα εἰς ἀπάντησιν, συλλογιζομένη, ὅτι ἡ τοσοῦτον αἰδήμων γείτων μου εἶνε τακτικὸς φοιτητὴς τοῦ Φαληρικοῦ θεάτρου, καὶ ὅτι πολλάκις εἶδε καὶ τὴν Perichole, καὶ τὴν Jolie Parfumeuse, καὶ τὰς λοιπὰς εὐωδίας τοῦ ἐφετεινοῦ μας θιάσου. Ἡ Ἀγγλὶς λοιπὸν αὐτὴ ἐγκατεστάθη ἐφέτος εἰς ἓν τῶν ἑπτὰ Ἄντρων, ἅτινα ἐφύτρωσαν ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῆς ξηρᾶς κοίτης τοῦ Ἰλισσοῦ, καὶ μετέβαλον, ὡς λέγει ἐνθουσιώδης τις φίλος μου, τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς πόλεως εἰς *ἄλλα* Champs-Elysées. Ψάλλει ἀγγλιστὶ ἐλαφρά τινα ἄσματα, εἰς τὰ ὁποῖα ἀναμιγνύει ποὺ καὶ ποὺ γερμανικὰς ἢ γαλλικὰς ἐπωδούς, καὶ διὰ τοῦ ἁπλοῦ αὐτοῦ μέσου καταμαγεύει εἰς τοιοῦτον βαθμὸν τοὺς ἀκροατάς της, ὥστε ἠρημώθησαν πέριξ καὶ Ἄντρον τῶν Νυμφῶν, καὶ Ἀπόλλων καὶ γερμανικοὶ θίασοι, καὶ Γιαννοῦλα—εἶνε ἡ σμυρναία ἀοιδὸς τοῦ ἀμανέ, περὶ ἧς ἄλλοτε θὰ σοῦ γράψω—καὶ ἀθρόος ὁ κόσμος συῤῥέει καθ' ἑσπέραν εἰς τοὺς ἀναριθμήτους—ὀλίγους ὅμως—σκάμνους τοῦ θεάτρου, καὶ συνωθεῖται ἵνα καταλάβῃ θέσιν παρέχουσαν καὶ εἰς τὰ ὦτα καὶ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς συγχρόνως τέρψιν. Τὸ κύριον δὲ θέλγητρον τῆς Lilly δὲν εἶνε οὔτε τὸ μέτριον ἄλλως ἄσμά της, οὔτε αἱ ὑπὲρ τὸ μέτριον κνῆμαί της, ἀλλ' ἡ χάρις τοῦ ἀναστήματος καὶ τῆς ἀναβολῆς της, τὸ ἐμμελὲς καὶ ἁρμονικὸν τῶν κινήσεών της καὶ ἡ περὶ τὴν ἐνδυμασίαν της ἄπειρος τέχνη. Ἀδύνατον νὰ τὴν ὑπολάβῃ τις Ἀγγλίδα πρὶν ἀνοίξῃ τὸ στόμα της. «Ἴδε νερὸν τοῦ Σηκουάνα ἡ Ἀγγλὶς αὐτή,» μ' ἔλεγεν ὁ ἴδιος ἐκεῖνος φίλος μου, καὶ νομίζω ὅτι δὲν ἔχει ἄδικον. Φαντάζεσαι τόρα εὐκόλως, εἰς ποίας ὑπερβολὰς ὠθεῖ καθ' ἑσπέραν ὁ ἐνθουσιασμὸς τὸ εὐφάνταστον καὶ ἐνθουσιῶδες ἀθηναϊκὸν κοινόν. Αἱ φιλοφροσύναι γίνονται μεγαλοφώνως διὰ λόγων καὶ σχημάτων, τὰ ἐπιφωνήματα τοῦ θαυμασμοῦ ὁμοιάζουσιν ἐνίοτε βρυχηθμούς, αἱ ἀνθοδέσμαι δὲ καὶ περιστεραὶ βρέχουσι κατὰ κεφαλῆς τῆς Lilly, ἥτις οὐδεμίαν συνήθως αἰσθάνεται δυσκολίαν ν' ἀνταποδίδῃ μεγαλοφώνως ἐπίσης καὶ ἐκφραστικώτατα τὰς φιλοφρονήσεις τῶν θυμάτων της. Περὶ τοῦ συντρόφου της Lavator, κοινοτάτου κωμικοῦ τίς οἶδε τίνος ἱπποδρόμου τῆς Εὐρώπης, οὐδὲ λόγος δύναται νὰ γείνῃ, εἰμὴ μόνον ὅτι εἶνε σύζυγος τῆς Lilly—ὡς λέγει.

Δὲν ἐξακολουθῶ τὴν ἐπιστολήν μου σήμερον, διότι ἡ συνέχεια θὰ ἦτον λυπηρά. Προτιμῶ νὰ σοῦ μείνω καὶ πάλιν χρεώστης. Σοφια

Ἡ Ἑστία ἔλαβεν ἐσχάτως παρὰ τοῦ σοφοῦ αὐτῆς φίλου κ. E. Egger τὸ ἑξῆς ἐπίγραμμα πρὸς δημοσίευσιν.
Σ. τ. Δ.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ E. EGGER

ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΡΩΤΟΓΕΝΗ ΑΔΑΜ

Ὕπνος μυριετὴς νεκροῦ κόνιν ἀμφικαλύπτει·
Αἴνιγμ' ἐν θανάτῳ δύςλυτον, ἐν τε βίῳ·
Ἴσα τέως πᾶσιν ζωῆς μυστήρια, κοὐδεὶς
Εὗρ' ἁγίαν πηγὴν πνεύματος, εὗρε νόου.

SUR ADAM LE PREMIER HOMME.

Les siècles ont passé sur sa tombe; il y dort,
Mystère par sa vie ainsi que par sa mort.
Nul de ses fils encor n'a pénétré l'essence
Et de l'âme qui sent et de l'esprit qui pense.

Et de l'être qui sent et de l'être qui pense.

Γνῶμαι καὶ σκέψεις ἠθικαὶ τοῦ δουκὸς

ΔΕ-ΛΑ-ΡΟΣΦΟΥΚΩ

[Μετάφρασις Γ. Ζωχιοῦ.]

216.

Τέλειος κατὰ τὴν ἀνδρίαν εἶναι ὁ πράττων, μαρτύρων ἀπόντων, ὅ,τι ἠδύνατο νὰ πράξῃ κατὰ πρόσωπον ὅλου τοῦ κόσμου.

217.

Ἀφοβία λέγεται ἡ ἐξαίσιος τῆς ψυχῆς δύναμις, ἣν οὔτε διατρέπει, οὔτε ταράσσει, οὔτε συγκινεῖ καὶ τῶν μεγίστων κινδύνων ἡ θέα. Ὑπὸ ταύτης δὲ τῆς δυνάμεως οἱ ἥρωες ὑπηρετούμενοι, καὶ ἀτάραχοι μένουσι, καὶ πλήρη τὴν χρῆσιν τοῦ λογικοῦ αὐτῶν διατηροῦσιν ἐνώπιον συμβάντων ὑπὲρ ἔννοιαν ἐκπληκτικῶν καὶ φρικτῶν.

218.

Ἡ ὑπόκρισις τεκμήριον εἶναι τῆς τιμῆς, ἣν ἡ κακία πρὸς τὴν ἀρετὴν προσφέρει.

219.

Οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων μάχονται παραβόλως, ὑπὲρ τῆς ἰδίας αὐτῶν τιμῆς ἀμυνόμενοι· ὀλίγοι δὲ ἐν πάσῃ περιπτώσει ῥιψοκινδυνεύουσιν ἀρκούντως πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ, δι' ὃν τὰ ὅπλα ἀνέλαβον.

220.

Ἡ ματαιότης, ἡ αἰδώς, ἐξαιρέτως δὲ ἡ τοῦ σώματος κρᾶσις καὶ τῆς ἀνδρίας τῶν ἀνδρῶν καὶ τῆς γυναικείας ἀρετῆς πολλάκις εἶναι τὰ κύρια αἴτια.

221.

Καὶ τῆς ζωῆς ἡμῶν φειδόμεθα, καὶ τῆς δόξης τρέχομεν κατόπιν. Τούτου ἕνεκα, διὰ νὰ σώσῃ τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ἐν πολέμῳ ἀριστεύων, καὶ ἐμπειρίας δεῖται καὶ νοῦ, ὑπὲρ τὴν ἐμπειρίαν καὶ τὸν νοῦν τῶν στρεψοδικούντων πρὸς σωτηρίαν πάσης αὐτῶν κτήσεως.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἐν τῷ κακουργιοδικείῳ:

— Ὁμολογεῖς λοιπὸν ὅτι ἔκλεψες τὸν σάκκον αὐτόν;

— Μάλιστα, κύριε, πρόεδρε.

— Καὶ τοὺς τίτλους μετοχῶν εἰς τὸν φέροντα;

— Μάλιστα, κύριε πρόεδρε.

— Ἀλλ' ὑπῆρχον καὶ οἰκογενειακοὶ τίτλοι τοὺς ὁποίους ἐτόλμησες νὰ μεταχειρισθῇς διὰ νὰ περάσῃς ὡς βαρῶνος!

—Σ τὴν ψυχή μου, κύριε πρόεδρε, ἐνόμιζα ὅτι καὶ αὐτὸς ἦτο τίτλος εἰς τὸν φέροντα.

*
* *

Ἐν τινι ἐμπορικῷ καταστήματι κύριός τις ἐπάτησεν ἐξ ἀπροσεξίας τὴν οὐρὰν τοῦ φορέματος τῆς κυρίας***

Ἡ τριάστερος κυρία ἐστράφη μετὰ φοβεροῦ θυμοῦ πρὸς αὐτόν, ἀλλὰ πάραυτα ἀλλάξασα ὕφος·

—Ἀ! συγγνώμην, κύριε. . . Ἐνόμισα ὅτι ἦτο ὁ σύζυγός μου.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

*** Οἱ συκοφάνται ὁμοιάζουσι τοὺς σφῆκας, οἵτινες ὅσῳ τοὺς κυνηγεῖ τις τοσούτῳ θρασύτεροι γίνονται. Εὐχαρίστως θὰ ἔδιδον ἐγὼ ὅλους τοὺς λόγους τῶν ἱεροκηρύκων περὶ ἁγίας Τριάδος, περὶ Ἀναστάσεως κτλ. ἀντὶ ὀλίγων τινῶν διδαχῶν κατὰ τοῦ φρικώδους ἐλαττώματος τῆς συκοφαντίας (C. J. Werber)

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

∾ Τὸ ἐν Παρισίοις *Μέγα Ξενοδοχεῖον* θὰ πωληθῇ διὰ πλειστηριασμοῦ τῇ 8[20 προσεχοῦς Αὐγούστου. Τιμὴ αὐτοῦ ὡρίσθη 19,000,000 φρ. πλέον 6,700,000 διὰ τὰ κεφάλαια καὶ τὸ ἐν αὐτῷ ὑλικόν, καὶ τὰ διάφορα σκεύη τὸ ὅλον φρ. 25,700,000. Ἡ κατὰ τὴν ὁδὸν Σκρίβου οἰκία ἡ ἀπὸ τοῦ Μεγάλου Ξενοδοχείου ἐξαρτωμένη θὰ πωληθῇ καὶ αὕτη πρὸς 5,000,000 φρ. καὶ 500,000 ἔτι διὰ τὰ κεφάλαια τοῦ Μεγά-

λου Καφενείου καὶ τοῦ ξενοδοχείου Σκρίβου καὶ τὸ ὑλικὸν καὶ τὰ διάφορα σκεύη. Καὶ τὸ πλυντήριον δὲ τὸ τῶν Courcelles θὰ πωληθῇ πρὸς 500,000 φρ. καὶ ἔτι 1,300,000 φρ. διὰ τὰ κεφάλαια καὶ τὸ ὑλικὸν τοῦ πλυντηρίου. Ἀξία δὲ μνείας εἶνε ἡ πρόσοδος τῶν τριῶν τούτων ἀκινήτων κτημάτων. Καὶ τὸ μὲν Μέγα Ξενοδοχεῖον ἀποφέρει 508,000, φρ. ἐξ ἐνοικίων καὶ 1,350,000 ἐκ τῆς λοιπῆς ἐργασίας, τῆς δὲ ἐν ὁδῷ Σκρίβου οἰκίας τὰ ἐνοίκια εἶνε 146,000φρ. τὸ δὲ Ξενοδοχεῖον Σκρίβου καὶ τὸ Μέγα Καφενεῖον ἀποφέρουσι κατὰ μέσον ὅρον 250,000 καὶ τὸ πλυντήριον 150,000 φράγκων.

ᾳᾳ Γενομένου ὑπολογισμοῦ κατὰ προσέγγισιν εὑρέθη ὅτι 23,291 ἐφημερίδες ἐκδίδονται καθ' ὅλην τὴν ὑφήλιον. Καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ μὲν 2509, ἐν Γαλλίᾳ δὲ 2000, ἐν Ἰταλίᾳ 1226, ἐν Αὐστρίᾳ 1200, ἐν Ῥωσίᾳ 500, κτλ. κτλ. Τὸ ὅλον τῶν ἐν Εὐρώπῃ ἐκδιδομένων ἐφημερίδων εἶνε 13,625, τῶν ἐν Ἀσίᾳ 387, τῶν ἐν Ἀφρικῇ 50, τῶν ἐν Ἀμερικῇ 9129, τῶν ἐν Αὐστραλίᾳ 100, ἐν ὅλῳ 23,921. Σημειωτέον δὲ ὅτι αἱ ἐν Ἑλλάδι ἐκδιδόμεναι ἐφημερίδες δὲν ὑπελογίσθησαν, ὧν ὁ ἀριθμὸς θὰ μετέβαλλεν ἐπαισθητῶς τὸ ἀνωτέρω ἐξαγόμενον. Ἀλλὰ πῶς ἦτο δυνατὸν ὁ ὑπολογίσας, ξένος ὤν, νὰ εὕρῃ τὸν ἀκριβῆ ἀριθμόν, ἀφ'οὗ ἡμεῖς Ἕλληνες ὄντες οὐδὲ κατὰ προσέγγισιν δυνάμεθα νὰ ὁρίσωμεν αὐτὸν καθ' ἑκάστην κυμαινόμενον;

ᾳᾳ Τὰ γαλλικὰ δημοκρατικὰ φύλλα γέμουσι λεπτομερῶν περιγραφῶν περὶ τῆς λαμπρᾶς ἑσπερίδος δι' ἧς ἑόρτασεν ὁ Γαμβέτας τῇ 14 Ἰουλίου (ἔ. ν.) τὴν ἐπέτειον τῆς ἁλώσεως τῆς Βαστίλλης ἐν τῷ μεγάρῳ τοῦ νομοθετικοῦ Σώματος. Τῆς μουσικῆς συμφωνίας μετέσχον οἱ διασημότεροι ἀοιδοὶ τῶν Παρισίων, αἱ ἐπισημότεραι δὲ χορεύτριαι τοῦ Μελοδράματος ἐχόρευσαν τοὺς ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως εἰθισμένους χορούς. Ὁ πρόεδρος τῆς δημοκρατίας, ὁ πρόεδρος τῆς Γερουσίας καὶ ὁ Γαμβέτας κατεῖχον τὰς τρεῖς πρώτας ἕδρας. Οἱ προσκεκλημένοι συνεποσοῦντο εἰς τέσσαρας χιλιάδας. Αἱ δαπάναι τῆς ἑορτῆς ταύτης ἀνῆλθον εἰς 150,000 φρ. Ὁ βαρύτονος Faure, ὅστις ἔλαβε μέρος εἰς τὴν μουσικὴν συμφωνίαν ἐπληρώθη φρ. 6,000.

ᾳᾳ Ἐφημερίδες τινὲς προσπαθοῦσι νὰ καταστήσωσι ῥωμαντικὸν τὸν θάνατον τοῦ πρίγκιπος Λουδοβίκου Ναπολέοντος, διηγούμεναι ὅτι οὗτος κατὰ τὸ παρελθὸν ἔαρ ἐζήτησεν εἰς γάμον τὴν πριγκίπισσαν Βεατρίκην, ἡ δὲ μήτηρ της, ἡ βασίλισσα Βικτωρία, ἀπέρριψε τὴν πρότασίν του. Τότε ὁ ἀτυχὴς πρίγκιψ, ὅστις ἠγάπα ἐμμανῶς τὴν πριγκίπισσαν Βεατρίκην καὶ ἀντηγαπᾶτο παρ'αὐτῆς, ἀπεφάσισε νὰ μεταβῇ εἰς τὸν κατὰ τῶν Ζουλοῦ πόλεμον, ὅπως εὕρῃ τὸν θάνατον· κατ'αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν ἐποχὴν ἡ νεαρὰ πριγκίπισσα ἠσθένησεν, ἡ δὲ μήτηρ της παραλαβοῦσα αὐτὴν μετέβη ὡς γνωστόν, εἰς Ἰταλίαν. Βέβαιον ἐν τούτοις θεωρεῖται ὅτι, ἅμα ἀφιχθείσης εἰς Λονδῖνον τῆς εἰδήσεως τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ τοῦ Ναπολέοντος, ἡ πριγκίπισσα Βεατρίκη ἐλιποθύμησε.

ᾳᾳ Ἀγγλική τις ἐφημερὶς βεβαιοῖ ὅτι ὁ ὑπὸ τῶν Ζουλοῦ φονευθεὶς πρίγκιψ Λουδοβίκος Ναπολέων πρὶν ἢ ἀπέλθῃ τοῦ Ἀκρωτηρίου εἶχεν ὑπογράψει συμβόλαιον τριακοντακισχιλίων λιρῶν στερλινῶν, τουτέστιν ἑπτακοσίων πεντήκοντα χιλιάδων φράγκων μετά τινος ἀγγλικῆς Ἀσφαλιστικῆς ἑταιρίας τῆς τῶν ἀνθρώπων ζωῆς.

Τοῦτο μᾶς ἐνθυμίζει ὅτι ὅτε ὁ διάδοχος τοῦ ἀγγλικοῦ θρόνου πρίγκιψ τῆς Οὐαλίας ἐπεχείρησε τὴν τῶν Ἰνδιῶν περιήγησιν αὐτοῦ, ἡ ἀγγλικὴ ἀστυνομία συνῆψεν ἀσφαλιστικὸν ἔγγραφον μετὰ πασῶν τῶν ἀγγλικῶν ἀσφαλιστικῶν ἑταιριῶν. Ὥστε ἐὰν ὁ πρίγκιψ ἐφονεύετο κατὰ τὴν περιήγησιν αὐτοῦ, αἱ Ἑταιρίαι αὗται πᾶσαι ἤθελον μετρήσει ὡς ἀποζημίωσιν *τριακόσια πεντήκοντα ἑκατομμύρια φράγκων*, ποσὸν οὐκ εὐκαταφρόνητον.

ᾳᾳ Ἐσχάτως ἠγοράσθη ὑπὸ τοῦ ἐν Βρυξέλλαις κ. Krabbe ἡ γνωστὴ εἰκὼν τοῦ Meissonier «Une Halte de Cuirassiers,» ἡ ἐν τῇ Παρισιακῇ ἐκθέσει ἐκτεθεῖσα, ἀντὶ διακοσίων ἑβδομήκοντα πέντε χιλιάδων φράγκων. Εἷς Ἀναγνώστης.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Ἵνα βεβαιωθῶμεν ἐὰν μετάλλινον ἢ μάλλινον ὕφασμα περιέχει καὶ βάμβακα. Τὸ ἁπλούστατον εἶνε νὰ κόψωμεν ὀλίγον ἐκ τοῦ ὑφάσματος, νὰ τὸ ξάνωμεν καὶ νὰ καύσωμεν εἰς τὴν φλόγα κηρίου πάντα τὰ νήματα. Καὶ τὰ μὲν νήματα τὰ ἔχοντα ζωϊκὴν τὴν καταγωγὴν ἤτοι τὸ ἔριον, ἡ μέταξα, θὰ καῶσι μετὰ δυσκολίας καὶ θὰ ἀπανθρακωθῶσιν, ἐκβάλλοντα ὀσμὴν ὁμοίαν πρὸς τὴν τοῦ καιομένου πτεροῦ ἢ ὀστοῦ, τὰ δὲ νήματα τὰ ἔχοντα φυτικὴν τὴν καταγωγὴν θὰ καῶσιν εὐκόλως οὔτε ἀπανθρακούμενα οὔτε δυσωδίαν ἐκβάλλοντα. Οὕτω δὲ εἶνε εὔκολον νὰ μετρήσῃ τις τὰ νήματα καὶ νὰ ὑπολογίσῃ πόσος βάμβαξ περιέχεται ἐν τῷ μεταξίνῳ ἢ τῷ μαλλίνῳ ὑφάσματι.

Ἕτερος τρόπος ἐπιστημονικώτερος εἶνε ὁ ἑξῆς. Ἐμβαπτίζομεν τεμάχιον τοῦ ἐξεταστέου ὑφάσματος ἐν διαλύσει χλωριούχου ψευδαργύρου (chlorure de zing) 50° καὶ ἐὰν τὸ ὕφασμα εἶνε ὁλομέταξον θὰ διαλυθῇ παραχρῆμα, ἐὰν δὲ μείνῃ ὑπόλοιπόν τι θὰ εἶνε ἔριον ἢ βάμβαξ. Ἐὰν δ' ἔχωμεν μάλλινον ὕφασμα ἐμβαπτίζομεν τεμάχιον αὐτοῦ ἐν διαλύσει ἐν ὕδατι καυστικῆς ποτάσσης 1[10, καὶ τὸ μὲν ἔριον ὅλον θὰ διαλυθῇ, τὸ δὲ ὑπολειφθὲν θὰ εἶναι βάμβαξ.

ΑΘΗΝΗΣΙ—ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΝΟΥ, ΟΔΟΣ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ ΕΛΙΝΙΚΙΟΥ, 15